

ЖЕТЯ

ЧАСОПИС

1/178 січень 2022

ЛЬВІВСЬКА АРХІЄПАРХІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

«Хто правду чинить - іде до світла»
(від Івана 3,21)

Різдвяне послання Архiepіскопа і Митрополита Львівського Української Греко-Католицької Церкви

«... Ви знайдете дитя сповите, що лежатиме в яслах» (Лк 2,12)

**Преосвященні владика, добротесні отці,
преподобні ченці та черниці, достойні брати і сестри!**

Різдво Ісуса Христа було сповите глибокою таємницею, волею Небесного Отця та великою загадкою для людей, бо трудно збагнути людам народження вічного Бога як людини і через людину. Ось якими словами описано народження Богородиці: «... чудесна велич твого народження, Богоневісто, яке проповідували всі пророки; все воно преславне: і зачаття, і різдво, Всехвальна, незрозуміле і несказанне...» (Молитвослов, Рим, 1990, Торонто; богород., стор. 210).

Пресвята Марія зі святим Йосифом, ідучи на перепис населення у Вифлеєм, опинилися в трудній ситуації. Не могли знайти місця, шоби Марія спокійно народила дитя, бо якраз їй тоді прийшов час родити. У містечку та околиці тривала метушня, прибуло багато людей на перепис з різних сторін, будинки та хатини були переповнені людьми – близькими, знайомими та прибульцями. Йосиф із Марією пробували випросити якесь місце в оселі, але ніхто не погоджувався їх прийняти, бо ці особи були занадто скромними та слухняними, чутливими на заперечливі відповіді господарів. Святі обійшли немало хатин, але даремно; подалися на окраїну містечка й приглянули місце стійла для худобини. Їм здалося, що це – якраз найбільш придатне місце для того, шоби тут родити Боголюдину. Жодного невдоволення чи нарікання на мешканців Вифлеєму не огласили уста святого Йосифа, а тим більше – Марії. Вона з допомогою святого Йосифа та за присутності великої сили ангелів повила немовлятко: народився Син, Спаситель світу, якого так дуже століттями бажали побачити вірні Богові люди. Ці двоє святих осіб не могли натішитися цим святим дитям, якому Йосиф, за велінням ангела, надав ім'я «Ісус».

Недалеко знаходилися пастухи, до яких виразно звернувся ангел Господній: «Сьогодні народився вам у місті Давидовім Спаситель, він же – Христос Господь» (Лк. 2,11). І пастухи відразу, почувши слова ангела, подалися ближче до Вифлеєму, де знайшли у яслах сповите дитя, Марію з Йосифом, і поділилися тим, що їм повідав ангел. Посланець Господній виразно сказав, шо народиться Христос Господь. А пастухи, мабуть, більше звертали увагу на народжене дитя; побачили це немовля, але не були готові побачити Бога! І за життя Ісуса Христа на землі, навіть коли Він оздоровляв хворих, виганяв бісів, воскрешав померлих, Його не признавали за Бога. Раз Ісус сказав до Филипа: «Хто Мене бачив, той бачив Отця. Як же ти говориш: Покажи нам Отця? Невже не віруєш, шо Я в Отці, а Отець у Мені? ... Тож віруйте Мені, шо Я в Отці, й Отець у Мені» (Ів. 14,9-11). Люди, навіть апостоли, мали трудність прийняти Ісуса Христа як Бога! Ісуса легше було прийняти як пророка, чудотворця та Божу людину, але назвати Його Богом більшість мали велику проблему.

Ісус прибув із неба до людей як маленьке ніжне дитячко, яке нікому не загрозувало – навіть цареві Іродові, шо розшукував Христа, шоби вбити Його. Йосиф, попереджений Господнім ангелом у сні, забрав дитя й Марію і вирушив вночі у Єгипет; втікали від Ірода, який послав військових вбивати недавно народжених хлопчиків (пор. Мт. 2,14). Ісус від свого народження до смерті на хресті весь час зростав у складних умовах життя. Небесний Отець міг захистити Христа, але Син Божий був залишений у руках людей, Марії та Йосифа, які рятували Його життя. Життя кожної людини складне; життя кожної людини відноситься до Бога та пов'язане з Ним. Яке відношення людини XXI століття до Бога? Народження Ісуса Христа широко та знано святкують усі народи світу, проте кого бачать люди в народженому Ісусі – Бога чи просте немовля?

У час Різдва задумаймося: а як ми ставимося до народженого дві тисячі років тому немовляти – Сотворителя світу, мого Спасителя, правдивого Бога, Боголюдини, того, «хто буде судити живих та мертвих, а Його Царству не буде кінця»?

Ми, люди, шо вірують у Бога, від широкого серця та з глибини душі визнаємо за правду слова небесного ангела: «Сьогодні народився вам у місті Давидовім Спаситель, він же Христос Господь» (Лк. 2,11). Як вифлеємські пастухи, шо віднайшли в яслах живого Бога, так і ми сьогодні стоїмо перед Божим обличчям,

сповнюючись Його миром. Народження Христа в чудесний спосіб запевнює кожному з нас Його присутність серед випробувань і викликів нашого життя. Його народження – це знак надії серед лихоліть війни, недуги, страждань та сумнівів. Відкриймо свої серця на Його надію, вірмо у Його любов, бо з неї Він сам прийшов у світ, аби нам дарувати спасіння!

Дорогі брати і сестри, впродовж усього прийдешнього року Церква особливо вшановуватиме пам'ять великого Патріарха нашого нескореного народу – Йосифа Сліпого. У своєму першому різдвяному посланні від 7 січня 1945 року митрополит Йосиф зазначав: «Не вибрав собі Христос дороги встеленої рожами, не шукав собі вигід, не вибирав, шо приємніше, але провадив важке життя. Тим вказав Він нам, шо це найпевніший шлях до небесного шастя».

Слова Патріарха, сказані в той час, є актуальними сьогодні і для кожного з нас, які перебуваємо у вирі сучасних викликів: війни, пандемії, звіри та розчарування. Сьогодні прошу вас: нехай ці слова Йосифа Сліпого стануть для нас дороговказом на весь прийдешній рік, а слова святого Божого ангела долунуть у кожне серце вірного люду: дітей і дорослих, хворих та здорових, тих, хто в окопах, на сторожі держави, хто у лікарнях, далеко від рідних домівок та у в'язницях перебувають! Для всіх – Христос рождається! Усі славимо Його!

†ІГОР
Архiepіскоп і Митрополит Львівський

Дано у Львові
при Архикатедральному соборі св. Юра
дня 29 грудня 2021 року Божого

Ієрейське рукоположення диякона Андрія Побігушого

У двадцять четверту неділю по Зісланні Святого Духа, 5 грудня 2021 року, Високопреосвященний владика Ігор, Архієпископ і Митрополит Львівський, звершив Архієрейську Божественну Літургію в Архикафедральному соборі святого Юра. Співслужили архієреєві сотрудники собору та численне запрошене духовенство. В часі Літургії митрополит рукоположив у священство диякона Андрія Побігушого.

У слові проповіді архієрей розглянув євангельські події оздоровлення кровоточивої жінки та воскресення дочки Яїра. Це свідчення великого милосердя і всемогутності Христа, який завжди приходить на допомогу людині, але людина повинна довіряти Йому та прагнути спасення: «Що ми повинні навчитися з таких подій? Насамперед, слід усе своє життя довірити Богові, усе віддати в Його руки, пам'ятаючи, що Господь знає про нас та наші потреби усе, навіть наше волосся на голові пороховане (пор. Лк. 12,7). Слід жити вірою в Бога, пам'ятаючи, що посідаємо безсмертного духа у тілі, який не вмирає, але створений Богом до вічного життя. Не забувати, що після смерті існує нагорода або покарання; що за життя на землі кожна особа відповідатиме перед Господом. Борімося за нагороду, яка очікує кожную особу у вічному житті!»

З особливою увагою митрополит акцентував на події пресвітерського рукоположення та її значенні для цілої Церкви як відповіді на покликання Господне: «Тому, що ми стали учасниками свячення диякона на священника, виявимо вдячність Богові за те, що кличе певних осіб до священства. Знаємо, що саме Бог закликає до священства, а не особа вибирає священство!.. Господь не лише кличе осіб до священства, але й вимагає, щоб священники були святими, праведними. Це – велике завдання перед кожним священником, яке він повинен не тільки знати, але докладати усіх зусиль, щоб гідно виконати волю Господню. Священик служить Богові, а його служіння відбувається через послугу вірним». Архієрей запевнив: «Служити Господеві потрібно чесно, віддано, з відповідальністю та любов'ю. Ми усі дуже віримо, що ці слова, які сказані Богом та записані у Святому Писанні, наш новопоставлений священик Андрій старатиметься виконати сумлінно, цілковито довірившись Богові».

Відтак митрополит із батьківським словом звернувся до молодого ієрея: «Хай Господь благословить тебе, добротесний отче Андрію, щедрими духовними дарами та усяким вмінням, щоб Господню волю виконати найкраще! Віддаю тебе в опіку Божій Матері та святому апостолу Андрію, твоєму покровителю. Будь мужнім, мудрим та стійким у доброму до кінця свого життя!»

По завершенні Літургії новопоставлений пресвітер Андрій уділив усім присутнім перше священиче благословення.

Преслужба Львівської архієпархії УГКЦ

У с. Бірки освячено наріжний камінь монастиря контемплятивних сестер-редемптористок

5 грудня Митрополит Львівський Ігор звершив освячення наріжного каменя майбутнього храму і монастиря Благовіщення контемплятивних сестер-редемптористок. Це буде монастир споглядального типу, де монахині мають перебувати весь час у праці та молитві, не виходячи за його мури. Він буде першим таким затворницьким монастирем в Українській Греко-Католицькій Церкві. На цьому наголосив владика Ігор: «Ми молилися сьогодні, щоб Господь Бог благословив усіх, хто буде брати участь у цій будові. Я думаю, що це виняткове місце, де постане цей монастир, адже у нашій Церкві більше немає сестер контемплятивних, окрім цього згромадження. Має бути так, щоб вони увійшли в монастир і з нього не виходили. Цього не треба боятися. Територія тут велика, є де пройтися. Нехай Господь благословить вас, сестри».

Також з визначною подією сестер привітали протоігумен Згромадження Найсвятішого Ізбавителя ієрм. Андрій Рак і синкел у справах монашества Львівської архієпархії ієрм. Юстин (Бойко).

Настоятелька монастиря с. Марія (Слепченко) розповіла дивовижну історію наріжного каменя, який привезли аж з Італії. «Коли ми були на беатифікації нашої засновниці Марії Челести Кростарози в 2016 році, у тому монастирі в Італії, ми попросили тамтешніх сестер, щоб вони знайшли нам якийсь камінь, бо це дуже давній монастир, здається, 16 століття. І сестри викопали його, здається, з якогось муру і прикотили його нам. І ми його привезли з Італії, і він чекав на цей момент. Він виглядав звичайним, сіреньким. Його відшліфували, і виявилася його внутрішня краса. Це нас наштовхнуло на думку, що те, що здається на перший погляд таким сіреньким і непримітним, може містити внутрішню красу. Потрібно просто пройти шліфування».

Привітати монахинь із визначною подією завітали також сестри Згромадження сестер-місіонерок Найсвятішого Ізбавителя, зокрема провінційна настоятелька с. Теодора (Шулак), а також усі небаїдужі. Супроводжували освячення каменя своїм співом учасники хору «Аксіос».

Сестри Найсвятішого Ізбавителя (контемплятивні редемптористки) звершують свій побут у Львові вже п'ятий рік (адреса монашого дому – м. Львів, вул. Замарстинівська, 179).

Джерело: «Духовна велич Львова»

В Літургійній комісії обговорили виклики та перспективи літургійного служіння в умовах пандемії

З нагоди десятиліття проголошення Львівської митрополії 16 грудня у приміщенні храму Благовіщення Пресвятої Богородиці (м. Львів, вул. Пасічна, 83) Літургійна комісія Львівської архієпархії організувала круглий стіл на тему: «Виклики та перспективи літургійного служіння у сьогодненні: уділення Святого Причастя». Очолив захід Архієпископ і Митрополит Львівський Високопреосвященний Ігор.

Під час круглого столу член Літургійної комісії ЛА о. Василь Попелястий представив доповідь про досвід служіння Церкви й уділення Святого Причастя в умовах пандемії в різний історичний період, а також представив інструкції, яка діє для РКЦ. Відтак учасники дискутували про способи уділення Святого Причастя, виклики, пов'язані з цим, та перспективи в умовах пандемії коронавірусу.

Пресслужба Львівської архієпархії

«Каплиця – особливе місце зустрічі з Богом»: владика Володимир освятив каплицю для військових

13 грудня, в день пам'яті святого ап. Андрія Первозванного, єпископ-помічник Львівської архієпархії Преосвященний Володимир у приміщенні управління 1-ї окремої бригади імені князя Лева Держспецтрансслужби, за благословенням Архієпископа і Митрополита Львівського Ігоря, звершив чин освячення військової каплиці святого Андрія Первозванного.

Опісля освячення приміщення для каплиці архієрей у співслужінні з синкелом у справах капеланства о. Андрієм Хомишином та військовими капеланами Львівської архієпархії відслужив першу Божественну Літургію.

У своїй проповіді владика Володимир зазначив, що після Зіслання Святого Духа Господь кличе до служіння не святих людей, а таких же немічних як Андрій. На його думку, розуміння цього феномену допомагає жити. Сам Андрій Первозваний запечатав свою проповідь мученицькою смертю на хресті, цілковито наслідуючи свого Вчителя, пам'ятаючи слова: Прийди і подивися!

На його переконання, сьогодні люди не потребують, щоб їм говорити, як жити, бо вони самі це знають. «Важливо розуміти, що Ісус кличе прийти і подивитися на приклад Його життя. Цікаво, що Він не приходив, як генерал з військом чи як месія, повчаючи з піднятим пальцем вгору, бо Його основним протоколом була людяність. Тому Він каже: «Прийди і подивися!» – підкреслив проповідник.

«Ми нині освятили каплицю – це особливе місце зустрічі з Богом. Тут будемо шукати відповідь на питання, як нам жити та куди йти», – наголосив на завершенні проповіді владика Володимир.

Архієрей привітав отця-капелана Олега Кришталя, командування бригади та військових капеланів з цією пам'ятною подією – освяченням та відкриттям каплиці, а також подякував усім жертводавцям за те, що подарували військовим місце молитви.

Зі свого боку, капелан бригади о. Олег Кришталь висловив вдячність Архієпископу і Митрополиту Львівському Ігорю за благословення на створення каплиці та капеланську службу, а також владіці Володимирі за її освячення. Відтак священник закликав військових приходити на молитву та в тиші каплички перед Господнім обличчям шукати відповіді на свої життєві питання.

По завершенні Божественної Літургії відбулося нагородження пам'ятними знаками та подяками командування та благодійників бригади.

Пресслужба Львівської архієпархії

Відбулися реколекції для дружин священнослужителів Львівської архієпархії

18 грудня, в переддень свята святого Миколая, дружини священнослужителів Львівської архієпархії зібралися у Львівській духовній семінарії Святого Духа на день духовної віднови, щоби приготуватися до зустрічі вочлченого Спасителя світу – Ісуса Христа.

Архієрейську Божественну Літургію з цієї нагоди звершив Високопреосвященний Архієпископ і Митрополит Львівський Ігор. Архієрей виголосив проповідь та побажав добродійкам гарного передріздвяного настрою. «Шануймо закон, виконуючи з вірою та любов'ю до Бога його приписи! Просімо у Господа поглиблення нашої віри, щоби з неї жити, зростати у любові до ближніх та здобути вічне щасливе життя, що є виконанням волі Бога!» – закликав митрополит.

Довгоочікувані реколекційні науки провадив протодіякон Львівської архієпархії Назарій Ярунів, заохочуючи слухачок зануритися в глибину передріздвяних стихир та ірмосів. Зокрема, реколектант наголосив на необхідності зберігати традиції релігійних святкувань та на важливості розуміння контексту події, яку святкуємо. Бо «кожне велике християнське свято є дуже багатогранним, багатим на смисли, які годі побачити і відкрити для себе без того, щоб зупинитися і вдумливо присвятити час для пізнання своєї християнської віри. У повній мірі це стосується і свята Різдва Христового. Улюблене всіма, оповите численними народними традиціями, це свято несе в собі передовсім важливий зміст для розуміння нашої християнської віри: Бог став оповитий пеленами як дитина тому, що ми є для Нього улюбленими дітьми. Цій величній святковій події присвячена літургійна поема, що складається з дев'яти пісень – канон Різдва».

До всіх учасників духовної віднови завітав святий Миколай з гарними дарунками. Організатори та учасники реколекцій висловлюють вдячність ректору семінарії о. д-ру Ігореві Бойку та братам-семінаристам за організацію чудового дійства.

Віра Ценглевич,

директор Катехитичного центру Львівської архієпархії

Митрополит Львівський відвідав парафію святого Миколая в с. Цетуля

19 грудня Митрополит Львівський Ігор з нагоди храмового празника відвідав парафію святого Миколая в с. Цетуля Яворівського деканату. Тут у співслужінні місцевого та запрошеного духовенства він звершив Архієрейську Божественну Літургію, а відтак – Чин освячення води та благословення вірних.

Слово проповіді архієрей звернув на постать святителя Миколая – великого святого, що прославився чеснотливим життям та численними чудами після своєї праведної кончини. Цей приклад проповідник співставив із особою з євангельського уривка 26-ї неділі по Зісланні Святого Духа – нерозумного багача, який не вмів гідно використати Господні дари: «Чоловік, що посідав велике багатство, отримав від Господа назву «безумний», бо справжня мудрість так не чинить. Святий Миколай поступав по-іншому: своє добро, багатство, яке отримав як спадщину від батьків, розділяв поміж бідними та потребуючими людьми, бачив їхню нужду й нахилився над ними, як милосердний самарянин. Мудрий Миколай багатів у Бога, а багач навіть не використав для себе того, що зібрав; не зумів і не очікував, що може так несподівано попрощатися з життям... Можливо, хтось посідає багато добра, але без Бога воно закінчується сьогоднішнім днем. Справжні багаті люди – це ті, хто бачить Бога у своїй маєтності та ділиться з потребуючими».

Пресслужба Львівської архієпархії

Папа призначив Архієпископа і Митрополита Філадельфійського УГКЦ членом Дикастерії у справах комунікації

1 грудня 2021 року, було повідомлено, що Святіший Отець Папа Франциск призначив Архієпископа і Митрополита Філадельфійського УГКЦ владика Бориса (Гудзяка) одним із членів Дикастерії з питань комунікації.

Окрім митрополита Бориса Гудзяка, призначено кардинала Мауро Гамбетті, двох архієпископів, єпископа та монахиню Наталі Бекар, заступницю Секретаря Синоду Єпископів.

Дикастерію з питань комунікації заснував саме Папа Франциск 27 червня 2015 року. На нову структуру було покладено завдання повної реорганізації всієї комунікаційної системи Святого Престолу. У ній під одним керівництвом об'єднано всі джерела комунікації Святого Престолу та міста-держави Ватикан.

Частинами нової дикастерії є офіційний сайт Святого Престолу (www.vatican.va), пресслужба Святого Престолу, інформаційний потік «Vatican News», щоденна газета «L'Osservatore Romano», видавництво Ватикану й інші медіаресурси Ватикану.

Пресслужба Секретаріату Синоду Єпископів УГКЦ

У Харкові єпископи освятили пам'ятний знак воїнам УПА

25 грудня у Харкові відбулося урочисте відкриття пам'ятного знака загиблим воїнам Української повстанської армії. Чин освячення здійснили владика Василій, екзарх Харківський, та архієпископ-емерит Ігор (Ісиченко).

Зі словом до громади звернувся архієпископ Ігор, який підкреслив важливість подвигу воїнів УПА. «Хрестом, власною жертвою за Батьківщину вони боронили наше майбутнє, забезпечували державність України, яку ми здобули три десятиліття тому. В подвигу воїнів УПА ми шукаємо сили, яка здатна допомогти нам захиститися, перемогти, принести свободу в Христі», – додав владика Ігор.

По цьому перед присутніми виступили представники влади, громадських організацій та діячі культури.

Варто зазначити, що історія пам'ятного знака УПА в Харкові є доволі драматичною. З часу його відкриття у жовтні 1992 року над пам'яткою було вчинено понад 100 актів вандалізму. Проте українська громада Харкова щоразу збирала ресурси для повноцінного відновлення єдиного на сході України пам'ятника воїнам УПА.

Пресслужба Харківського екзархату

Глава УГКЦ: «Це щось унікальне, коли мама вперше бере своє дитя»

Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви Блаженніший Святослав в ефірі програми «Дійові особи» з Ларисою Губіною розповів, що під час свого навчання на фельдшера проходив практику в пологовому будинку і приймав пологи.

«Я закінчив медичне училище за спеціальністю фельдшер і, звичайно, мусив пройти різні види практики. Я відбував практику в пологовому будинку і це (приймає пологи. – Ред.) було частиною виховання фельдшера», – розповів Блаженніший Святослав.

Глава Церкви додав: «Дуже цікаво було бачити саме перший момент, коли мама бере своє дитя. Це щось унікальне. Можливо, хто не бачив цього моменту, не до кінця бачив усю велич людини як такої».

Предстоятель також зауважує, що люди люблять Різдво – народження. «Тому що Різдво – це про любов. Різдво – це про якийсь такий мир, про якусь таку радість, яка виходить поза рамки земної дійсності».

«Один чоловік казав: як погляну на землю – хочеться плакати, погляну на небо – хочеться радіти. Різдвяна радість – це щось, що з небес приходить до нас на землю», – підсумував Блаженніший.

Департамент інформації УГКЦ

У Лубнах відбулася традиційна акція «Миколай про тебе не забуде»

У місті Лубни Полтавської області вчетверте відбулася акція «Миколай про тебе не забуде». Розпочалася праця над проектом ще в листопаді і цього року об'єднала багатьох благодійників, учнів місцевих шкіл та волонтерів.

Координаторка акції – п. Надія, дружина місцевого священика УГКЦ о. Василя Улішака. Подружжя спільно долучалося до кожного етапу проведення благодійної справи.

Варто зазначити, що школярі міста Лубен збирали канцтовари та іграшки. Парафіяни місцевої громади УГКЦ випікали пряники, які реалізувалися на міському благодійному ярмарку. Зібрані подарунки були передані на «Фабрику святого Миколая», де студенти Бухгалтерського технікуму, як волонтери, їх сортували та пакували.

Напередодні дня святого Миколая 18 волонтерів розвезли 150 подарунків у різні частини міста до тих, хто цього особливо потребував.

Як розповідають о. Василь та п. Надія Улішаки, акція «Миколай про тебе не забуде» в Лубнах ще не завершилася. Оскільки цього року було зібрано багато подарунків, частину з них ще планують передати у місцеві заклади для дітей з особливими потребами.

Пресслужба Харківського екзархату

Блаженніший Святослав освятив християнський дитячий садок у Тернополі

22 грудня в Тернополі, в рамках відзначення 10-річчя Тернопільсько-Зборівської митрополії, Отець і Глава УГКЦ Блаженніший Святослав здійснив Чин освячення Тернопільського закладу дошкільної освіти – дитячого садка №7 «Ангелятко». Подія відбулася за участю Архієпископа і Митрополита Тернопільсько-Зборівського Василя Семенюка та міського голови Тернополя Сергія Надала – ініціаторів і промоутерів цього проекту.

У своєму слові з цієї нагоди Блаженніший Святослав зазначив, що освячення садка «Ангелятко» є відкриттям справжнього обличчя Української Греко-Католицької Церкви – Матері і Вчительки – стосовно своїх дітей, свого народу. «Цей садок особливий, бо він є християнський. І тут Церква хоче допомогти батькам по-християнськи виховувати дітей», – сказав Глава УГКЦ, наголосивши, що саме батьки є першими вихователями своїх дітей, а всі інші, зокрема Церква, їм у цьому лише допомагають.

Привітавши дітей, їхніх батьків і вихователів з освяченням садка, Блаженніший Святослав у дружній атмосфері поспілкувався з дітьми, подарував їм книги, а вихователям – портативний комп'ютер.

За матеріалами пресслужби Тернопільсько-Зборівської архієпархії

Глава УГКЦ зустрівся з новопризначеним Послом України при Святому Престолі

Отець і Глава УГКЦ Блаженніший Святослав зустрівся з новопризначеним Надзвичайним і Повноважним послом України при Святому Престолі Андрієм Юрашем. Зустріч відбулася у суботу, 18 грудня, в Патріаршому домі у Львові. Блаженніший Святослав привітав Андрія Юраша з призначенням та запевнив у підтримці його дипломатичної місії з боку УГКЦ, зокрема її структур в Італії.

Андрій Юраш назвав розмову з Блаженнішим Святославом «продуктивною, надзвичайно конкретною і системно-надихаючою». Про це він написав у своєму акаунті у Фейсбуку.

Під час розмови сторони обговорили подальшу співпрацю у розвитку ватикансько-українських відносин.

Як відомо, 14 грудня 2021 року президент України Володимир Зеленський указом №654/2021 призначив Андрія Юраша Надзвичайним і Повноважним послом України при Святому Престолі.

Департамент інформації УГКЦ

Святкування Різдва Христового в українській парафії у Римі

Українці, що проживають в Римі та в околицях і є парафіянами та прихожанами катедрального храму святих мучеників Сергія і Вакха та Жировицької ікони Пресвятої Богородиці в Римі, відсвяткували Різдво Господа Бога і Спаса Нашого Ісуса Христа.

Святкування розпочалися вранці 24 грудня молитвою Великих (Царських) Часів та Вечірні з Літургією св. Василя Великого, які звершив Преосвященний владика Діонісій Ляхович, Апостольський екзарх для українців католиків візантійського обряду в Італії, у співслужінні о. Тараса Остафіїва та о. д-ра Руслана Сідельника.

Продовженням богослужіння стала молитва Великого Повечір'я з Литією, яку звершив настоятель храму ієрей Тарас Остафіїв у співслужінні віце-параха, о. д-ра Руслана Сідельника.

Після завершення молитви до храму завітав народний театр «Хліб» з Николаєва Львівської області, який виступив перед присутніми з короткою музично-поетичною програмою, що складалася з традиційних та сучасних українських колядок та віншуваль.

В сам день празника Різдва ГНІХ, 25 грудня, богослужіння в катедральному храмі Апостольського екзархату для українців розпочалися зі святкової Утрени, після закінчення якої Преосвященний владика Діонісій звершив торжественну Божественну Літургію у співслужінні працівників курії екзархату.

Звертаючись до присутніх у храмі вірних, владика Діонісій наголосив на ролі Святого Духа в подіях, що пов'язані з Воплощенням Спасителя: «Мало хто говорить про невидиме діяння Святого Духа у Христовому Різдві. Проте Ісус воплотився у лоні Діви Марії завдяки дії Духа Святого, тому-то вхід у таїнство Різдва Христового може бути повним лише завдяки світлу Духа животворящего».

Після закінчення Літургії парох української парафії святих мучеників Сергія і Вакха ще раз привітав владика, присутніх священників і всіх молільників зі світлим празником Різдва Христового. Після цього відбулося святкове мирування, під час якого усі мали нагоду отримати невеликий різдвяний гостинець: пампушок та вітальну листівку.

Пресслужба Української парафії у Римі

Служіння Екологічного бюро УГКЦ в Одеському екзархаті

Екологічне бюро УГКЦ активно здійснює екослужіння через своїх екорепрезентів по всій Україні, зокрема і в її південній частині – на території Одеського екзархату. За останній час своєї діяльності о. Дмитро Онуфрик, екорепрезент Одеського екзархату, провів низку екологічних ініціатив та акцій.

Варто зазначити, що, починаючи від серпня 2021 року, екорепрезент налагодив співпрацю з київською волонтеркою Мариною Квіткою та з військовослужбовцями України, які виконують свою службу на пропускному пункті «Каланчак». Це екологічне служіння полягає в молитовних та екологічних заходах й розпочалося у 30-ту річницю Незалежності України з посвячення пам'ятників біля пропускного пункту «Каланчак». Згодом саме біля цих пам'ятників, присвячених різним пам'ятним подіям та загиблим захисникам України, було проведено низку екологічних акцій, зокрема акцію «Посади дерево миру». Отець Дмитро не лише брав активну участь у цих заходах, а й допомагав із матеріалами для їх проведення, за що був відзначений у міжнародний день волонтера подякою від голови Херсонської обласної державної адміністрації.

Також екорепрезент Одеського екзархату у своїй діяльності акцентує велику увагу на важливості сортування сміття, як вияв своєї відповідальності за збереження навколишнього світу як дару Божого. Отець Дмитро вирішив розпочати зі своєї парафії, яка розташована у сільській місцевості у Скадовському районі й активно займається сільськогосподарською діяльністю. Тому торік отець Дмитро разом із місцевою школою встановив у парку відпочинку смітники для сортування сміття. Коли вони наповнилися, було вирішено здати відходи, а за отримані кошти придбати щось корисне для села. Завдяки допомозі місцевих жителів було зібрано відходи з цих смітників, усього вийшло 315 кілограмів. За отримані кошти придбали сферичне дорожнє дзеркало для одного з основних перехресть у селі.

Варто зазначити, що з ініціативи місцевих жителів, екорепрезента Одеського екзархату отця Дмитра Онуфрика та підтримки місцевої влади, було виділено окреме місце для вивезення плівки. І вже більше ніж місяць цю плівку та пластикову стрічку під крапельний полив пресується та вивозиться для здачі на переробні заводи. Ця подія стала ще однією маленькою спільною перемогою у великій справі, адже сміття насправді є дуже багато, а шкоди через нього – ще більше.

Бюро УГКЦ з питань екології

У Львові Папський Нунцій провів Свят-вечір з бездомними

Вже декілька років поспіль у Львові в день 24 грудня організують різдвяну трапезу в Будинку для чоловіків-безхатченків, що на вулиці Гетьмана Мазепи, 48. Притулок діє під опікою братів-альбертинців. Традиційно з візитом з цієї нагоди сюди приїхали архієпископ Мечислав Мокшицький, директор «Карітас-Спес» Львівської архидієцезії РКЦ о. В'ячеслав Дорош та настоятель храму Матері Божої Неустанної Помочі о. Микола Лінітак, CR.

Очолив святкову спільну молитву Апостольський нунцій в Україні архієпископ Вісвальдас Кульбокас, який виголосив проповідь у каплиці і благословив присутніх. Митрополит Мечислав також привітав львів'ян, що проживають у притулку. По цьому присутнім роздали освячені облатки, тонкі коржики із зображенням Діви Марії з немовлям Ісусом та Вифлеємською зіркою. За традицією, кожен поділився шматком своєї облатки з іншим у знак примирення та любові.

Сьогодні у будинку проживає до 45 чоловіків, що опинилися у скрутному становищі. До карантину, як говорять брати-альбертинці, до святкової вечері долучалися також бідні, які не мешкають у притулку, однак цьогоріч ситуація змінилась через карантинні обмеження.

«Традиційно на Різдво всі об'єднуються за родинним столом. Відтак і ми намагаємося відтворити домашній затишок для бідних. І цим нагадуємо, що Христос народився у бідності, не маючи ні комфорту, ні житла», – пояснює брат-альбертинець Максиміліан.

Після молитви святкову трапезу мешканці будинку розділили разом з гостями, а митрополит вручив кожному маленький подарунок.

Наталія Стареправо, «Духовна велич Львова»

Папа Франциск доручив розпочати приготування до Святого року 2025

Прес-служба Святого Престолу поширила повідомлення про те, що Папа Франциск доручив Папській раді сприяння новій евангелізації координувати на рівні Апостольської Столиці приготування до Святого року 2025. У повідомленні зазначається, що в рамках цього завдання очільник Папської ради архієпископ Ріно Фізікелла цими днями зустрівся з настоятелями Державного секретаріату, Адміністрації майна Апостольської Столиці та Секретаріату з економічних питань.

В біблійній традиції ювілей – це святий рік, який випадав кожні 50 років, а його метою було відновлення рівності всіх синів Ізраїля, надаючи нові можливості сім'ям, які втратили майно, а й навіть свободу через борги. В ювілейний рік багаті відпускали невільників та повертали їм землі, які були відібрані в якості застави.

Традиція проведення Святого року в Католицькій Церкві була започаткована Папою Боніфатієм VIII у 1300 році. Церква надала єврейському ювілеєві духовне значення. Ювілей полягає у загальному прощенні, відпусті, доступному для всіх, у можливості відновити взаємини з Богом та з ближніми. Таким чином, Святий рік – це нагода для поглиблення віри й оновлення християнського свідчення.

Спочатку передбачалося, що такий ювілей відбуватиметься кожні 100 років, але після 1475 року вирішено, що для того, аби змогу пережити Святий рік мало кожне покоління, він випадатиме кожні 25 років. Досі таких звичайних ювілейних років було 26, останній з яких – Великий ювілей двотисячоріччя, проведений святим Іваном Павлом II.

Крім того, Римські архиєреї проголошували надзвичайні святі роки. Такими були ювілеї Відкуплення 1933 та 1983 років, проголошені Пієм XI та святим Іваном Павлом II з нагоди 1900-ї та 1950-ї річниці пасхальних подій. Надзвичайний святий рік, у центрі якого було Боже Милосердя, на 2016 рік проголосив Папа Франциск.

Початком ювілею є відкриття так званих «святих дверей». Мова йде про двері, які є в кожній з чотирьох папських базилік Риму. Вони відкриваються лише під час Святого року, натомість в інший час є замурованими. Обряд відкриття цих дверей вказує на те, що під час ювілею для вірних доступний «надзвичайний шлях» до спасіння.

«Vatican News»

Папа: Зробімо все потрібне, щоб зупинити «демографічну зиму»

Під час останньої в 2021 році недільної зустрічі з паломниками Папа Франциск заохотив готуватися до Всесвітньої зустрічі сімей і подякував за отримані привітання. Після проказування молитви «Ангел Господній» у неділю, 26 грудня, він звернувся з кількома словами до подруж усього світу, повідомляючи про те, що цього дня він публікує особливого листа, написаного з думкою про них.

«Він задуманий як різдвяний подарунок для вас: як заохочення, знак близькості та нагода для роздумів. Важливо замислюватися і досвідчити доброту та ніжність Бога, який батьківською рукою скеровує кроки подруж на дорогу добра. Нехай Господь дасть усім подружжям сили та радості й далі прямувати вперед розпочатим шляхом», – мовив Святіший Отець, нагадавши, що вже наближається Всесвітня зустріч сімей, і заохотивши готуватися до цієї події, насамперед, молитвою.

«І говорячи про сім'ю, мені спадає на думку одна тривога», – вів далі Папа, вказуючи на «демографічну зиму». Він назвав трагедією те, що втрачається спонукка прямувати вперед з дітьми, й чимало пар віддають перевагу тому, щоби залишатися без дітей, або ж лише з однією дитиною. «Робімо всі що можемо для того, щоби оживити це усвідомлення, щоби перемогти цю демографічну зиму, що виступає проти наших сімей, проти нашої батьківщини, проти нашого майбутнього», – закликав він.

Вітаючи паломників, Святіший Отець побажав, аби споглядання Дитятка Ісуса, що є «суттю і серцем наших різдвяних свят», пробудило почуття братерства та взаємодопомоги. Він також подякував за всі побажання, отримані в цей святковий період, запевняючи, що молитися за кожного та дякує всім тим, які обіцяли молитися за нього.

«Vatican News»

Папа Франциск: Захищати невинних дітей від сучасних Іродів

«Іроди нашого часу знищують невинність дітей через рабську працю, через проституцію та визискування, через війни і примусову міграцію. Помолімося сьогодні разом за цих дітей і захищаймо їх», – такий заклик 28 грудня з'явився на акаунті Папи Франциска в соціальній мережі Твіттер з нагоди літургійного спогадування в Католицькій Церкві латинського обряду святих немовлят-мучеників, убитих у Вифлеємі та околицях за наказом царя Ірода, який намагався вбити новонародженого Ісуса.

На жаль, як і тоді, так і сьогодні є багато Іродів, які використовують багато видів зброї, щоби знищити невинність дітей. Досить подивитися на результати рапорту «Дитяча праця. Глобальні оцінки 2020 року, тенденції та перспективи», опублікованого Міжнародною організацією праці (МОП) та Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ), згідно з яким, кількість дітей, яких залучають до роботи, становить понад 150 мільйонів у всьому світі. Половина з них змушена працювати в умовах, які є небезпечними для їхнього здоров'я, безпеки та морального розвитку. Багато з них живуть у регіонах, уражених війнами чи стихійними лихами, намагаючись вижити серед розвалин; інших вербують як дітей-солдатів для участі у війнах дорослих.

Рішучий засуд цього феномену Святіший Отець висловив ще у грудні 2016 року в своєму Листі до єпископів з нагоди свята спогадування немовлят-мучеників. Він закликав ієрархів проявляти мужність і захищати неповнолітніх від усього, що «пожирає» їхню невинність. Папа нагадав, що «тисячі наших дітей потрапили в руки бандитів, мафій, трафікантів». Він закликав не забувати про мільйони дітей, що залишилися без освіти, про тих, що стали жертвами «сексуальної торгівлі», про неповнолітніх, змушених «жити за межами своїх країн у зв'язку з примусовим переміщенням», про дітей, які помирають від недоїдання, і тих, хто знемагає від рабської праці.

«Vatican News»

Глава УГКЦ привітав Папу Франциска з ювілеєм 85-річчя

17 грудня Святішому Отцеві Франциску виповнилося 85 років від дня народження. З цієї нагоди Блаженніший Святослав, Глава і Отець УГКЦ, надіслав йому вітального листа, у якому, зокрема, подякував за «постійну підтримку України».

Від імені Української Греко-Католицької Церкви Блаженніший Святослав побажав Папі Франциску Божого благословення у «Петровому служінні» та зазначив, що завдяки Його Святості «Церква у ці важкі часи з любов'ю і милосердям здійснює свою місію проголошення Доброї Новини на екзистенціальних периферіях сучасного світу».

Глава УГКЦ також подякував Папі Франциску за його «постійну активну підтримку і батьківську опіку для українського народу». «З огляду на драматичну ситуацію в нашій країні, прошу Вашу Святість продовжувати молитися за мир для нашого багатотраждального народу», – йдеться у листі Блаженнішого Святослава.

День народження Папи є звичайним робочим днем у Ватикані, який супроводжується жестами солідарності стосовно убогих. Цьогоріч Папа святкував свій ювілейний день народження з групою біженців, котрі прибули до Італії з Кіпру внаслідок домовленості між Святим Престолом та урядами Італії й Кіпру.

Секретаріат Глави УГКЦ в Римі

Скільки християн-католиків були вбиті 2021 року?

У щорічному рапорті інформантства «Fides», що діє при Папських місійних організаціях, про місіонерів, що були вбиті протягом 2021 року, зазначається, що мова йде про католиків, які своїм щоденним життям свідчили віру серед насильства й деградації.

Згідно з даними, зібраними цим інформантством, у 2021 році у світі було вбито 22 особи, задіяні в душпастирстві: 13 священників, 1 чернець, 2 черниці та 6 мирян. Що стосується континентального поділу, то найбільша кількість зафіксована в Африці, де було вбито 11 місіонерів (7 священників, 2 черниці та 2 мирян); далі йде Америка, де вбито 7 місіонерів (4 священників, 1 ченця, 2 мирян), а потім – Азія, де було вбито 3 місіонерів (1 священника та 2 мирян) та Європа, де було вбито 1 священника. Останніми роками Африка та Америка чергувалися на першому місці в цьому трагічному рейтингу. Загалом від 2000 по 2020 рік, за підрахунками аґентства «Fides», у світі було вбито 536 місіонерів.

Упорядники рапорту зазначають, що, ґрунтуючись на достатньо малому обсязі інформації, яку їм вдалося отримати про біографії та обставини смерті вбитих місіонерів, вони дійшли висновку, що мова йде не про християн, що перебували в центрі уваги через свою діяльність чи посади, а про тих, які «просто» свідчили свою віру в контексті насильства, соціальної нерівності, визискування, моральної та екологічної деградації, де існує правило панування сильнішого над слабшим, без жодної пошани до людського життя і до прав.

Ці нестерпні для людей умови життя усвідомлювали священники, богопосвячені особи та миряни. У багатьох випадках вони походили з тих місцевостей, де і були вбиті, тому вони не були наївними чи неухажливими, але не могли мовчати і не свідчити свою віру, коли все навколо спонукало мовчати. Від Африки до Америки, від Азії до Європи, ці місіонери розділяли зі своїми ближніми буденне життя, з усіма його небезпеками, страхами та насильством, даючи щодня, через маленькі жести, християнське свідчення як зерно надії.

«Vatican News»

Святий Престол: зростання військових видатків у період загострення бідності обурливе

Перед обличчям всесвітньої пандемії, загострення соціальних та економічних криз і дедалі серйозніших наслідків глобальних кліматичних змін обурливим є те, що військові видатки не перестають зростати, відволікаючи потенційні ресурси від боротьби з бідністю, нерівністю, несправедливістю, від розвитку освіти та охорони здоров'я. На цьому наголосив монсеньйор Джон Путцер, тимчасово повірений у справах місії Постійного спостерігача при структурах ООН в Женеві, який очолює делегацію Святого Престолу на шостій конференції з метою ревізії Конвенції про заборону або обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї, які можуть вважатися такими, що завдають надмірних ушкоджень або мають невибіркову дію, що у грудні відбулася у Женеві.

Скільки ще смертей, поранень і каліцтв потрібно, щоб засудити певну військову поведінку як неприйнятну? Ставлячи таке запитання у своєму виступі під час загальних дебатів, ватиканський дипломат підкреслив, що кращою дорогою до міжнародної безпеки та миру є розвиток культури діалогу та кооперації, а не гонка озброєнь, в якій найвищу ціну завжди платить цивільне населення. Святий Престол стурбований загрозами для місцевого населення, пов'язаними із залишками вибухових озброєнь, нелегальною торгівлею легкою та малокаліберною зброєю, як також накопиченням зброї, яка стає дедалі менше «конвенційною», а дедалі більше «масового ураження». З цього випливає заклик «докладати всі зусилля, щоби прямувати до загального і повного роззброєння під суворим та ефективним міжнародним контролем».

«Vatican News»

Більшість українців поки що не підтримує ідею перенесення дати святкування Різдва

Чверть опитаних українців (26%) підтримує ідею перенесення святкування Різдва із 7 січня на 25 грудня. 58% респондентів проти такої зміни. Ще 15% зазначили, що вони байдужі до цього питання, і 1% не зміг відповісти.

Такі результати дослідження соціологічної групи «Рейтинг» було опубліковано 23 грудня 2021 року.

У динаміці за останні 5 років зменшилася кількість тих, хто проти перенесення дати святкування Різдва (з 69 до 58%), і помітно зросла кількість прихильників (з 15 до 26%).

Найбільше прихильників ідеї перенесення Різдва – на Заході України та в Києві: близько 40% підтримують і майже стільки ж не підтримують. Дещо більше підтримують цю ініціативу опитані середнього й старшого віку, а також вірні УГКЦ.

Лише 4% святкують Різдво 25 грудня, тоді як більшість опитаних (71%) – 7 січня. Водночас, 18% українців святкують Різдво двічі (25 грудня і 7 січня) і їх кількість за рік дещо зросла.

Важливо також зазначити, що поступово зростає кількість українців, які своїм найулюбленішим новорічним святом називають саме Різдво, – 49%. Новий рік є найулюбленішим для 37% наших співгромадян. Упродовж останніх десяти років з кожним роком зменшується кількість прихильників Нового року, а натомість Різдва – збільшується.

Аудиторія дослідження: населення України віком від 18 років і старші в усіх областях, крім тимчасово окупованих територій Криму та Донбасу. Вибірка репрезентативна за віком, статтю і типом поселення. Метод опитування: САТІ (Computer Assisted Telephone Interviews – телефонні інтерв'ю з використанням комп'ютера), на основі випадкової вибірки мобільних телефонних номерів. Вибіркова сукупність: 2000 респондентів. Помилка репрезентативності дослідження з довірчою ймовірністю 0,95: не більше як 2,2%. Час проведення: 20-22 грудня 2021 року.

Департамент інформації УГКЦ

Різдвяне послання Отця і Глави Української Греко-Католицької Церкви Блаженнішого Святослава

Високопреосвященним архиєпископам і митрополитам, боголюбивим єпископам, всесечному духовенству, преподобному монашеству, возлюбленим братам і сестрам, в Україні та на поселеннях у світі сущим

«Слава на висотах Богу й на землі мир людям Його вподобання!»
(Лк. 2, 14)

Христос народився! Славимо Його! Дорогі в Христі!

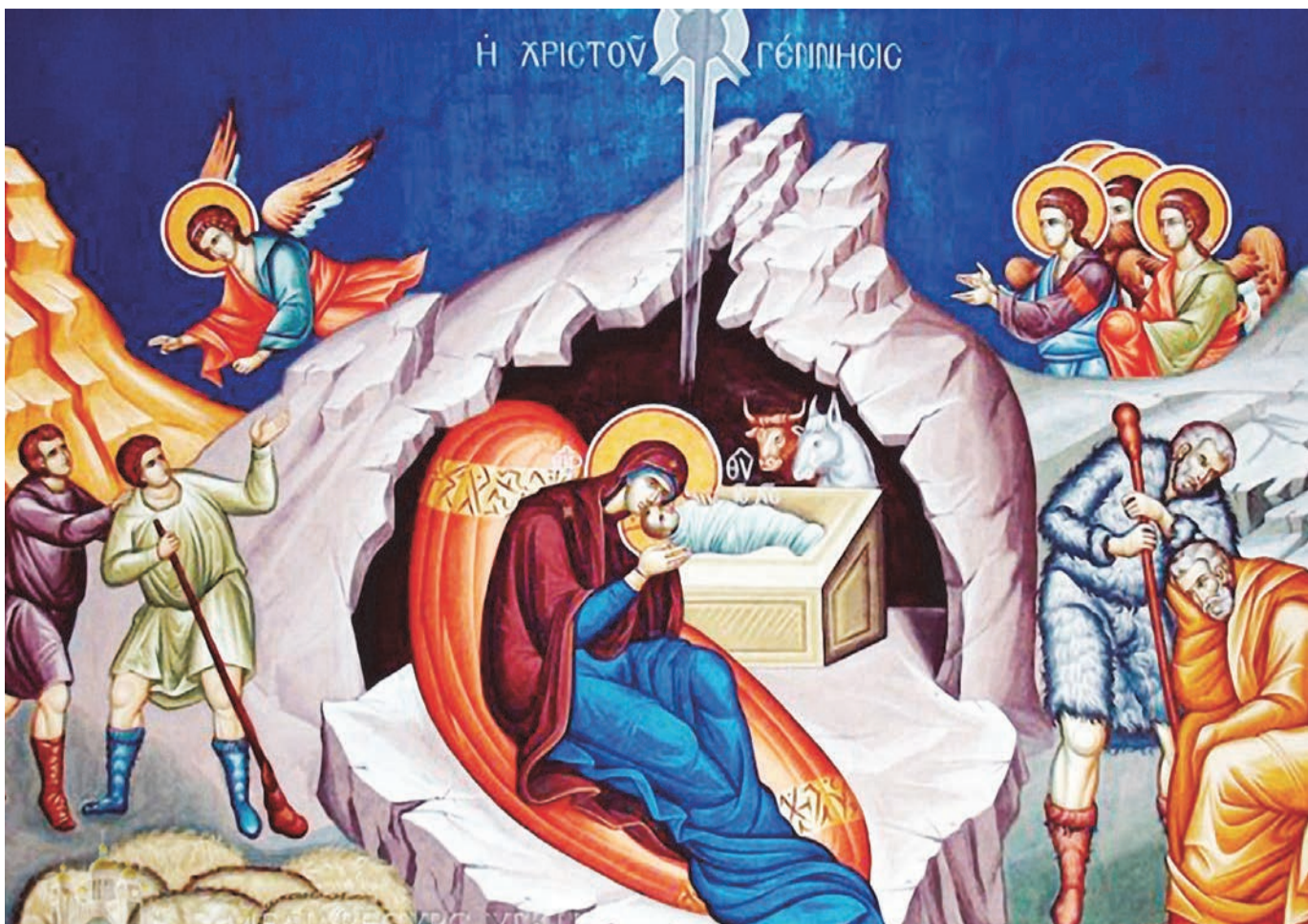
Сьогодні ділимося з вами великою радістю, яку вперше прийняли і нею поділилися невідомі вифлеємські пастушки, котрі перебували на відкритому полі та вночі чували біля свого стада. За розповіддю євангелиста Луки, коли ангел Господній з'явився, то їх спершу огорнув великий страх. Та ангел до них промовив: «Не бійтесь, бо я звіщаю вам велику радість, що буде радістю всьому народові: Сьогодні народився вам у місті Давидовім Спаситель, він же – Христос Господь» (Лк. 2, 10-11). Відтак, почувши похвальний спів ангельських хорів «Слава на висотах Богу», пастушки один одному сказали: «Ходім лишень до Вифлеєму та подивімся на ту подію, що Господь об'явив нам» (Лк. 2, 15). І пішли, знайшли Марію і Йосифа з Дитятком та, поклонившись їм, пішли і розповіли іншим про Ісуса.

Різдвяна благовість – це свято довіри, – довіри не тільки між людьми, а передусім Бога до людини! Ми часто говоримо про нашу віру в Бога, а мало коли звертаємо увагу на Боже вподобання стосовно нас, Його віру та довіру до нас. Господь довірив першу добру новину про народження Божого Дитяти звичайним пастухам, а згодом поділився своєю євангельською благовістю із жінками-мироносицями, рибалками, митниками – простими і мало кому відомими людьми.

У Різдві Христовому Небесний Отець довіряє людям свого єдинородного Сина і Бог стає людиною! Ангельський спів про «мир на землі людям Його вподобання» вказує на те, що Бог бачить людину гідною Його довіри і вподобання, прихильності і благоволення (саме так дослівно перекладається грецьке поняття «євдокія»). Він бачить нас добрими і вірить у нас. Він бачить нас не тільки такими, яким ми є сьогодні, серед усіх наших немочей і гріховності, нашої біди і розгубленості. Син Божий бачить у нас Свій Образ, а воплотившись, приймає нашу людську природу і в маленькому дитятку вчить нас бачити Його самого, Спасителя світу. Споглядаючи нас як людей свого благоволення, Він бачить нас такими, якими ми можемо стати за допомогою сили Його благодаті, подібно як люблячі батьки бачат у своїй дитині майбутнього талановитого письменника чи художника, добру матір чи ніжного і відповідального батька, провідника народу чи його могутнього захисника.

Постать Богородиці в цьому різдвяному таїнстві уособлює те довір'я, яке людина повинна плекати до свого Творця і Спасителя у відповідь на Божу довіру до нас. Мати Божа, яка в холодній стаєнці тримає на руках маленького Ісуса, вчить нас, що ми можемо і повинні довіряти Богові та ближньому, бо сам Господь першим полюбив нас і довірився нам. Приймаючи слово архангела, Вона дає Богові простір у власному тілі, дає Йому свою людяність – людську природу. Відтак св. Йосиф, опікун Ісуса та Його Матері, дізнавшись, що Марія вагітна, спершу думає по-тайки її відпустити. Та, коли ангел Господній з'явився йому вві сні і сказав: «Йосифе, сину Давида, не бійсь узяти Марію, твою жінку, бо те, що в Ній почалося, походить від Святого Духа» (Мт. 1, 20), чоловік повірив, довірився Богові і зробив усе за велінням ангела, оправдавши Господню довіру до нього.

Ми живемо у світі, де довір'я не тільки зрачене, а й перебуває під постійною атакою. Велика криза довіри відчутна в різних сферах

суспільного і навіть церковного життя. За посередництвом нових комунікаційних технологій маніпуляція правдою, яка існувала в людській історії завжди, сьогодні несеться з блискавичною швидкістю по всій земній кулі. Ми вже не знаємо, у що вірити і кому довіряти. У нашій свідомості утверджується переконання, що нема на світі ні правди, ні справедливості, що на кожному кроці тільки обман, брехня і крутість.

Ця драматична ситуація зображена на іконі Різдва Христового. Злий дух у вигляді старшого чоловіка у волоссяниці спокушає Йосифа, намагаючись викликати в нього сумнів щодо Дитяти та Його Матері. Немає чого цьому дивуватись, адже диявол, як батько брехні (пор. Ів. 8, 44), на кожному кроці старається посіяти підозри і сумнів про Боже до нас благоволення та сприяє конфліктам між людьми на всіх рівнях, у приватному, родинному та громадському житті.

Сучасна пандемія ще більше посилює кризу довіри. Оскільки вірус ховається в людині, то інша особа є для мене потенційним джерелом захворювання і навіть смерті. Це впереміжує в людські стосунки елементи підозри, страху і втечі.

Недовірою позначене рівно ж наше ставлення до суспільних і державних інституцій. Різні конспіративні чутки щодо небезпеки вакцин проти коронавірусу накладаються на загальнопоширену в нашому суспільстві недовірливість до влади і викликають у душах наших співвітчизників ще більше замішання і тривогу за майбутнє. Люди не вірять владі та іншим інституціям, які покликані дбати про загальне благо і громадське здоров'я та нести за це відповідальність. Можливо, з огляду на історію ХХ століття, пострадянські країни мають більшу, ніж це може бути в інших частинах світу, схильність недовіряти державним інституціям, тому легко стають жертвами різного роду маніпуляцій і пропаганди. Зрештою, у політично поляризованих країнах західного світу сіяння страху і недовіри теж стає інструментом політичної боротьби. Проте слід пам'ятати, що, керуючись принципом «не вірю нікому», ми завжди граємо комусь на руку, хтось використовує наше розчарування для досягнення власних цілей. Недовіра руйнує людські стосунки в усіх сферах. Недовіра руйнує родину, громаду, народ і державу!

У відповідь на ці наші сучасні спокуси недовіри сам Господь приходить, щоб об'явити

правду і обгорнути нас своєю довірою. У навечір'я Різдва Христового ми співаємо: «Засяв Ти, Христе, з Діви, як духовне Сонце Правди, і зоря появила Тебе невидимого, що вмістився у вертепі. І мудреців привів Ти, щоб поклонилися Тобі; з ними й ми Тебе величаємо: Життєдавче, слава Тобі!» (тропар Вечірні). Святкувати Різдво Христове – це довіряти Божому Дитяти, яке долає смерть і, приймаючи людське життя, несе в дарі своє Боже Життя. Різдво – це не якась побожна казка, а унікальна в історії подія, що свідчить про Господнє довір'я до людини. Бог вірить у своє створіння. Він вірить у нас більше, ніж ми віримо самі в себе.

Через віру в Бога, у Його народження між нами, відродімо довір'я до людини, яка Його шукає! Будьмо людьми Божого вподобання і вчимося вкладати своє вподобання в іншу людину – побачити в ній добрі риси, дари і таланти, вміння і висоту духу. Хоч обставини поширення сучасного вірусу деколи вимагають, щоб ми прикривали захисними масками наше вуста та ніздрі, але, в ім'я Боже, не закриваємо своїх сердець перед іншими людьми! Даймо їм побачити радість, любов і доброту в наших очах! Саме серед викликів і випробувань пандемії будьмо носіями Божого благоволення!

Бажаю, щоб наші сім'ї були, на зразок Пресвятої родини, місцем взаємної пошани, любові та довіри. Особливо прошу вас, дорогі батьки, плекати духа довір'я у своїх дітей, щоб, коли їх спіткують виклики цього світу, вони знали, що можуть завжди покладатися як на вас, так і на Господа Бога, який доручив їх вашій опіці. На різних етапах зростання дітей бережіть і будуйте довіру та взаємоповагу в радості, любові й терпеливості. Будьте для них першими вчителями глибокої віри, прикладом щирої молитви, заохочуйте їх змалечку до служіння ближньому. Найпильнішу увагу звертайте на перехідний час від дитинства до молодості, подбайте, щоб діти вміли відрізнити фальшивість від автентичного, Божу правду від диявольської брехні. Хай ваші нащадки знають, що не тільки ви в них вірите і здатні бачити їхнє майбутнє в реалізованих талантах і розквітливих у їхній душі Божих дарах, а що сам Господь Бог у них вірить і кличе їх до творення Його добрих діл у світі.

Отож святкуймо Різдво разом! Хоч би де ми були, творімо взаємною довірою наш сучасний Вифлеєм! Хто святкує в сімейному

колі – то зі щирою радістю; хто змушений бути далеко від рідних – то з відчуттям духовної єдності; хто може прийти до храму – то з переживанням святої урочистості празника та в любові до Христа, який дає себе нам як духовну поживу на знак, що Він вірить у нас; хто бере участь у святкових богослужіннях онлайн – то в благословенній тузі за братами і сестрами в Христі. Ділімося одне з одним різдвяною радістю – хто як може! Хай скрізь лунає традиційна українська коляда!

Дорогі брати і сестри! Цього святкового дня висловлюю вам своє довір'я і вірю, що ви самі відчуваєте, як гідно зустрічати новонародженого Спасителя, і вмієте ділитися радістю цієї зустрічі з кожним, хто є поруч із вами. Із Різдвом Христовим сердечно вітаю вас усіх: від сходу до заходу, від півночі до півдня – в Україні і на поселеннях, на всіх континентах світу. Особливим чином єднаюся з тими, хто сумує чи почувається самотнім, з усіма, хто на заробітках далеко від дому і саме цієї миті відчуває брак рідних і тепла родинної оселі. Співчуваю тим родинам, яким цього року тяжко сідати до Святої вечері, бо при столі стоїть порожнє крісло, котре ще недавно було місцем тага чи мами, чоловіка чи дружини, брата чи сестри, сина чи доні. Крізь сльози радійте з вірою, що сьогодні ваші найдорожчі святкують у небі. Ділюся різдвяною радістю з нашими старшими – бабусями і дідусями, а також з усіма потребуючими. Щиро вітаю наших військових на фронті – нашу гордість. Лину думкою до полонених і ув'язнених: переказуючи різдвяні вітання, заохочую вас не занепадати духом, бо у вас вірить сам Господь Бог. Вітаю дітей і молодь – наше майбутнє, і бажаю вам, щоб сьогодні усмішка не сходила з ваших уст, щоб ваша радість була повна.

Від щирого серця бажаю всім вам справжньої радості дітей Божих, смачної кути, веселих свят Різдва Христового та щасливого, мирного і благословенного нового року!

Христос народився! Славимо Його!

† СВАТОСЛАВ,
Отець і Глава
Української Греко-Католицької Церкви

Дано в Києві, при Патріаршому соборі Воскресіння Христового, у день Святого всехвального апостола Андрія Первозванного,
13 грудня (30 листопада)
2021 року Божого

«Завдання нашої Церкви у діаспорі – це свідчити Бога» – о. Павло Цвбок

Життя українських парафій за кордоном значно відрізняється від того, що є в Україні. Треба пристосовуватися до різних умов. Отець Павло Цвбок розпочав своє служіння у Гамбурзі у травні 2021 року після духовного служіння у рідному Львові. Як зізнається священик, перед ним у Німеччині постало чимало викликів – як особистих, так і душпастирських. Про специфіку служіння у діаспорі, виклики пандемії, розвиток української громади на чужині поговорив інтернет-портал «Духовна велич Львова» із настоятелем храму Всіх святих УГКЦ у місті Гамбург (Німеччина) отцем Павлом Цвбоком.

Також, знаєте, особливий спосіб єдності української ідентичності: навіть інтегруючись у німецьке суспільство, вони намагаються виховувати своїх дітей в традиціях, вірі і культурі, яку їм прищепили їхні батьки, тому кілометраж тут цілковито для них не грає ролі.

Щоби організувати якісь зустрічі серед тижня, то це важкувато, бо, як я вже про це говорив, є мало людей, які живуть поряд, або в межах 10 кілометрів. Більшість людей доїжджає дуже і дуже далеко; зокрема, сам Гамбург є поділений символічно на дві частини, як Київ, – на лівий берег і правий берег. Гамбург розділяється Ельбою – великою портовою рікою, і щоб добратися з одного на інший берег, треба їхати Ельбтунелем, під рікою, і часом там є великі затори.

Після мого приїзду сюди, – а це вже дев'ятий місяць, – чітко було видно, що люди є спрагли. Спрагли Божого Слова, спрагли молитви, спрагли української пісні, спрагли любові до своєї Батьківщини, тому що, в принципі, безпосередньо з України я є першим священиком у цій парафії, хоча й четвертим за порядком. Першим тут був отець Іван Лискович, за якого розпочалося будівництво цього храму, відтак був отець Мортель Йозеф Казанова – він є цілковито каталонець з Іспанії, і мій попередник – отець Стефан Воротняк, який прослужив у парафії 25 років.

Дуже доброю є наша співпраця з Генеральним консульством України у місті Гамбурзі, зокрема, з достойною пані Іриною Тибінкою, яка також є вірною Української Греко-Католицької Церкви. Рівно ж функціонує в Гамбурзі суботня українська школа, якій цього року виповнюється 20 років, – сьогодні її очолює подружжя Ростислава та Ольги Сукенників. Чудово функціонує ця школа: сюди приходять діти, які з різних сімей, не лишень цілковито українців, але й також зі вже змішаних, де є хтось з німців і українців, або навіть не обов'язково, щоб це були громадяни Німеччини, – це можуть бути навіть громадяни Туреччини або якихось інших держав, поєднані в подружжі з нашими українками. І ці діти також вивчають мову, культуру, традиції, ми спільно проводимо різні свята, запрошуємо на молитву, яка відбувається для дітей кожної першої неділі місяця.

Якщо оцінювати скарб, який мають українці Північної Німеччини, то слід голосно сказати, що ми маємо свою церкву. Ось нещодавно була вибрана пасторальна рада нашої парафії, яка складається з 9 осіб. Є багато проектів – духовних, культурних, для дітей, для старших, для молоді, для українців, для заробітчан, які приїжджають і тільки інтегруються, починають ментально звикати до німецькомовного середовища й до Німеччини, щоб ми чулися спільнотою, щоб ніхто не почувався самотнім, покинутим.

Ще одним викликом, я думаю, майже у всіх парафіях української діаспори є питання календаря. Ми його вирішили. Отже ж, згідно з рішенням нашої спільноти, з 1 вересня 2022 року парафія Всіх Святих у місті Гамбург переходить на новий стиль церковного літургійного життя – згідно з григоріанським календарем. Тому що по-іншому є неможливо. Є багато духовних проблем, які люди не можуть подолати,

оскільки є обов'язок зайнятості, праці, і в зв'язку з нашими святами – так кажучи «нашими» за юліанським календарем, вони не можуть взяти участь повноцінно, спокійно, без стресу, скажімо, без поспіху, в богослужіннях і святкуваннях. Є певні виклики. Насамперед, виклик для мене як для священика, у тому, що після 13 років священства звикнути до нового стилю служіння і способу молитви – це не є просто, але мої почуття та емоції ховаються перед пасторальною духовною потребою вірних.

– Скільки приблизно парафіян налічує парафія? Скільки з них беруть активну участь у її житті? Як виглядає це життя? – спільноти, школи, мова богослужіння тощо...

– Мова богослужіння – українська, хоч частини Літургії ми пробуємо брати німецькою мовою. Тому що є люди, які приходять з німецькомовного середовища. Заради того, щоб вони чулися комфортно, ми частини Літургії – небагато, буквально 2-3 – беремо німецькою мовою. Рівно ж зараз розпрацьовується для них Літургія; вона вже є, просто її треба вдосконалити й технічно правильно оформити, коли вони мають, з одної сторони, німецьку мову, з іншої – українську, а посередині буде транскрипція української мови на німецьку, щоб вони могли слідувати за Божественною Літургією, за іншими богослужіннями.

Приємно мені є посвідчити, що число наших парафіян збільшується. Як з числа тих, що довгий час не ходили з якихось причин, або були відсутні, і вони повертаються до храму, як також і ті, що долучаються до спільноти через хвилю пандемії. З'являються нові сім'ї, які шукають Бога, шукають Церкви...

– Чи впливає зараз пандемія COVID-19 на життя Церкви в Німеччині?

– Щодо життя нашої Церкви, і, зрештою, життя всієї Католицької Церкви в Німеччині в умовах пандемії, – так, є особливі виклики; були дуже серйозні виклики, тому що храми були і зачинені в часи локдауну, і були особливі обмеження. Отже ж, які особливості зараз богослужіння в церкві? Зокрема, є заборонений спів, і можна сперечатися про доцільність чи недоцільність цього введення. Хоч частини Літургії таки співаємо – заради того, щоб якось прикрасити богослужіння. Очевидно, всі дотримуються дистанції, носіння масок. Віднедавна ось в Німеччині запровадили, що до храму можуть увійти лишень ті, хто одужав, або провакцинований, або ж зробив тест в міському центрі, який діє цілодобово. Лишень тоді він може зайти до храму, маючи при собі посвідчення особи, щоб у випадку перевірки можна було доказати, що це є саме оця особа, яка має оце підтвердження про вакцинацію чи оце доbove тестування. Парафіяльна трапезна в нас була відчинена, однак через збільшення відсотку захворювань її потрібно було закрити. Ми є заручниками обставин.

В принципі, Німеччина живе зараз за такими двома правилами щодо коронавірусної пандемії: це є три «G» і два «G». Два «G» – одужав або вакцинований; три «G» – до двох попередніх ознак ти ще й тестований. Інше питання, яке тепер дуже часто обговорюється, – те, що Німеччина говорить про впровадження два «G» +. Що це означає? Навіть якщо ти одужав, вакцино-

ваний, – все одно, щоби, наприклад, зайти в приміщення масового скупчення людей, маєш зробити тестування, яке актуальне 24 години. Певні структури вже вводять це правило, однак повного рішення ще немає.

Церква живе, Церква продовжує жити, ніхто молитви і спілкування з Богом не припинить. Просто треба виходити з тої ситуації, яка є. Знаєте, за умов пандемії не може бути виправданням нічого не робити. Це може бути виправдання для лінивих, які мають причину нічого не робити, сказати, що все заборонено і все закрито, і мене немає. Але тут треба пробувати щось шукати, щось намагатися зробити, щоби людина, яка залишається обмежена в своїй участі в храмі чи в церковній трапезній, не відчувала самотності. І це є найперше завдання мене, як священика, думати, мислити, збирати пасторальну раду, радитися.

– Які перспективи розвитку парафії?

– Очевидно, треба бути реалістом і не думати, що все тобі швидко і якісно вдасться, тому що є особливість душпастирського життя в діаспорі. Я думаю, що все це розуміють й інші священики, які душпастирюють за кордоном для наших українців. Але все ж таки якісь точкові моменти треба ставити й до них стреміти. Що стосується нашої громади, то це є насамперед розвиток катехизації для дітей. По-друге, важливий тісний контакт із суботньою школою в цьому ж контексті катехизації, тому що треба, знову ж таки, бути реалістом, що не всі прийдуть до храму. Діти, коли не йдуть, то треба виходити зовні. Це є принцип, адже треба йти і шукати людей, треба заохочувати, треба виходити за мури нашого храму, духовного центру у Гамбурзі, і бути там, де є люди. І люди поволі-поволи самі прийдуть.

Інший пункт – це створити спільноту Матерів у молитві. І, однозначно, розвивати катехизацію для дорослих. Це є дуже і дуже важливо. Зараз у нас це функціонує, адже ми маємо школу духовності, евангелізації й катехизації для дорослих. Люди радо й успішно приходять, цікавляться, запитують, записують собі в записники. Люди поволі починають набиратися цікавості пасторального життя: я хочу бути в Церкві й хочу бути в спільноті.

– Яке значення українських парафій за кордоном? Як присутність Церкви впливає на життя громади?

– Яке завдання нашої Церкви в діаспорі? Дуже просто, нічого особливого – свідчити Бога. Свідчити там, де часом Бог є «нецікавий», Бога не потребують, його витісняють зі свого життя, навіть дуже в демократичний, дуже толерантний спосіб, – але треба бути свідками живого Бога. Також – це бути свідками своєї культури, традицій, говорити про нашу державу, де мало про неї знають, там, де часом не розуміють, що Україна – це не є Росія, що це є абсолютно різні держави.

Моє служіння в Німеччині розпочалося з травня 2021 року. Я його сповнюю як парох цієї парафії. Також під духовною опікою є такі міста як Бремен, Кіль, Любек.

Є дуже багато охочих і добрих людей, які готові допомагати розвивати нашу спільноту, парафію, які справді дбають про її добро. Які турбуються не тільки про красу храму, щоби прибрати, але й щоби було все якісно, чітко, зрозуміло, прозоро, щоби наша спільнота зростала.

Дуже дякую людям, які допомагають мені як не молодому, скажімо, в священстві, і не новому, але все ж таки новоприйжджому до Німеччини, адаптуватися й інтегруватися в це суспільство, яке є все ж таки ще невідомим, бо є і труднощі з мовою, зі сприйняттям. Моя сердечна подяка є для тих парафіян, для тих людей, які відкриті, навіть на критику, які є відкриті до поради, до допомоги.

Підготувала Юліана Лавриш,
«Духовна велич Львова»

Різдвяне послання «Urbi et Orbi» 2021 Папи Франциска

Дорогі браття й сестри, благодатного Різдва!

Слово Боже, що створило світ і надало сенс історії та мандрівці людини, стало тілом і оселилося між нами. Явилось немов шепіт, немов подих легкого вітру, щоби наповнити здивуванням серце кожного чоловіка та жінки, що відкривається на таїнство.

Слово стало тілом, аби вести діалог із нами. Бог не хоче виголошувати монолог, Він хоче діалогу. Бо Сам же Бог, Отець, Син і Святий Дух, є діалогом, вічним і нескінченим сопричастям любові та життя.

Приходячи у світ в Особі втіленого Слова, Бог показав нам дорогу зустрічі й діалогу. Більше того, Він Сам втілює у Собі Самому цю дорогу, щоби ми могли пізнати її та прямувати нею з довірою та надією.

Сестри, браття, «чим був би світ без терпеливого діалогу багатьох великодушних людей, які зберегли поєднаними родини та спільноти?» (Енц. *Fratelli tutti*, 198). У цей час пандемії ми ще більше це усвідомлюємо. Наша здатність творити суспільні стосунки переживає серйозне випробування; посилюються тенденції замкнутися, робити все самостійно, відмовитися від того, щоб виходити, зустрічатися, щось робити разом. І також на міжнародному рівні існує небезпека не бажати вести діалог, загроза того, що складна криза спонукає шукати коротших стежок замість довгих шляхів діалогу; але в дійсності лише вони ведуть до подолання конфліктів і до спільної та тривкої користі.

Насправді, в той час як навколо нас та в усьому світі лунає звістка про народження Спасителя, джерела справжнього миру, досі бачимо багато конфліктів, криз і суперечностей. Здається, що вони ніколи не закінчуються, й ми вже більше їх не помічаємо. Ми настільки звикли, що величезні трагедії проходять практично в замовчуванні, ризикуємо не почути волення болю та відчаю багатьох наших братів і сестер.

Згадаймо про сирійський народ, який вже понад десятиріччя переживає війну, що принесла багато жертв і викликала незліченну кількість біженців. Погляньмо на Ірак, якому ще й досі важко підвестися після тривалого конфлікту. Почуймо крик дітей, який підноситься із Ємену, де роками триває величезна трагедія, забута всіма, щодня спричиняючи смерть.

Згадаймо про постійне напруження між ізраїльтянами та палестинцями, яке затягується без вирішення, здедалі важчими соціальними та політичними наслідками. Не забуваймо про Вифлеєм, місце, в якому Ісус побачив світло, яке переживає важкі часи також і через економічні проблеми, спричинені пандемією, яка заважає паломникам діставатися до Святої Землі, що має негативні наслідки для життя населення. Подумаймо про Ліван, що страждає від безпрецедентної кризи з дуже тривожною економічною і соціальною ситуацією.

Але ось, серед глибокої ночі – знак надії! Сьогодні «любов, що рухає сонце та зірки» (Рай., XXXIII, 145), як каже Данте, стала тілом. Вона прийшла в людській подобі, розділила наші трагедії та розбила стіну нашої байдужості. Серед нічного холоду простягає до нас Своє рученятя: всього потребує, але приходить, аби подарувати нам усе. Просімо у Нього сили відкритися на діалог. І в цей святковий день благаємо Його пробудити в усіх серцях прагнення примирення та братерства. До Нього підносимо наше благання.

Дитя Ісусе, даруй мир і згоду Близькому Сходові та всьому світові. Підтримай тих, які надають гуманітарну допомогу населенню, змушеному втікати зі своєї батьківщини; втіш афганський народ, який уже понад сорок років зазнає важких випробувань через конфлікти, що змусили багатьох залишити країну.

Царю людства, допоможи політичній владі примирити суспільства, спустошені напруженням та протиріччями. Підтримай народ М'янми, де нетерпимість і насильство часто вражають також і християнську громаду та місця культу, затьмарюючи мирне обличчя цього населення.

Стань світлом і підтримкою для тих, які вірять і діють, прямуючи також і проти течії, на користь зустрічі та діалогу, і не дозволяй, аби в Україні поширювалися метастази зловласного конфлікту.

Князю миру, допоможи Ефіопії наново віднайти дорогу примирення та миру шляхом щирих дебатів, які на перше місце ставлять потреби населення. Почуй волення населення Сахелю, що зазнає насильства з боку міжнародного тероризму. Зверни Свій погляд на народи країн Північної Африки, які страждають від поділів, безробіття й економічної нерівності; полегши терпіння численних братів і сестер, які зазнають страждань через внутрішні конфлікти в Судані та в Південному Судані.

Вчини, аби цінності солідарності, примирення та мирного співжиття переважили в серцях народів американського континенту, через діалог, взаємну пошану та визнання прав і культурних цінностей усіх людей.

Божий Сину, втіш постраждалих від насильства над жінками, яке поширюється в цей час пандемії. Дай надію дітям і підліткам, які зазнають цькування та зловживань. Принеси втішення та близькість похилим віком, особливо тим найбільш самотнім. Даруй спокій і єдність сім'ям, що є першочерговим місцем виховання та основою суспільного полотна.

Боже-з-нами, подай здоров'я хворим і нагнни всіх людей доброї волі знайти найпридатніші рішення для подолання кризи в охороні здоров'я та її наслідків. Вчини серця великодушними, щоби необхідні засоби лікування, особливо вакцини, досягли найбільш потребуючого населення. Винагороди всіх тих, що виявляють увагу та жертвність у піклуванні родичами, хворими і найслабшими.

Вифлеємська Дитино, дозволь якнайшвидше повернутися додому численним військовополоненим, цивільним і військовим нещодавніх конфліктів, і тим, які ув'язнені з політичних причин. Не залиш нас байдужими перед обличчям трагедії мігрантів, біженців і шукачів притулку. Їхні очі вимагають від нас не відвертати погляд, не зрідкатися людяності, яка нас поєднує, засвоїти їхні історії та не забувати про їхні трагедії.

Віковиче Слово, що стало тілом, вчини нас турботливими супроти нашого спільного дому, що також страждає через нашу недбайливість, з якою ми часто до нього ставимося, та спонукай владу укласти ефективні угоди для того, щоби майбутні покоління могли жити в середовищі, що шанує життя.

Дорогі браття і сестри, є чимало труднощів нашого часу, але ще сильнішою є надія, бо «дитя народилося для нас». Він – Боже Слово, але став не-мовля, спроможним тільки плакати й потребує усього. Він захотів вчитися говорити, як кожна дитина, щоб ми навчилися слухати Бога, нашого Отця, слухати одні одних та вести діалог як брати та сестри. Христе, народжений для нас, навчи нас прямувати з Тобою стежками миру.

**Благодатного всім Різдва!
Папа Франциск**

Мама хлопчика, який сів біля Папи під час аудієнції, заявила про його зцілення від раку

Читачі напевно пам'ятають чудового хлопчика, який 20 жовтня 2021 року під час загальної аудієнції сів поруч із Папою Франциском. Місцем праворуч від Папи тоді поступився під оплески присутніх у залі Павла VI сеньйор вірних єпископ Леонардо Сapiaєнца. Хлопчика особливо зацікавив папський пілеолус.

Бажаючи дістати цікаву «шапочку», він навіть потягнув за руку одного з прелатів. Коли хлопчик нарешті отримав власне цуккетто, то дуже задоволений повернувся з матицею на своє місце. Цим хлопчиком був 10-річний Паоло Бонавіта.

Як повідомляє CBS News, його зустріч зі Святішим Отцем була чимось більшим, ніж милим анекдотом. Мама хлопчика каже про чудо.

За повідомленням CBS, Паоло приїхав до Рима на обстеження – лікарі підозрювали у нього рак мозку. Хлопчик має аутизм та епілепсію, і медики хотіли виключити рак та розсіяний склероз як можливі причини його недуг. Коли хлопчик упевнено піднявся сходами на подіум зали Павла VI, Папа назвав його поведінку прикладом Божої свободи. Так він проілюстрував свої роздуми над Посланням св. Павла до Галатів.

«Це неможливо!» «Коли я побачила, як Паоло сам іде по сходах, я подумала: «Це неможливо!» Зазвичай йому потрібна чиясь допомога, – розповідає мама хлопчика Ельза Морра. – Це одна з причин, чому лікарі були майже впевнені, що у нього рак мозку».

Папа Франциск особисто привітав Ельзу і пообіцяв молитися за Паоло. «Він узяв мене за руку і сказав: «Для тебе немає неможливого», – розповідає мама хлопчика. А десь через місяць після цієї події лікарі підтвердили, що у Паоло немає жодних ознак пухлини, його стан покращується. Ельза пояснює це просто: «Дякую Вам, Святіший Отче, за те, що вимолили чудо!»

За матеріалами: РІСУ

Блаженніший Святослав зустрівся з монашеством УГКЦ

15 грудня в м. Івано-Франківськ з ініціативи Патріаршої комісії у справах монашества УГКЦ вищі настоятелі монастирів, чинів та згромаджень зібралися разом на спільну дводенну формацію. Як і щороку в цей час, ченці та черниці мали можливість зустрітися з Блаженнішим Святославом.

Глава та Отець УГКЦ захопив вищих настоятелів до зміни горизонтів спілкування в наших спільнотах та в Церкві назагал: з вертикальних ієрархічних стосунків переходить до творення горизонтальної комунікації. На сьогодні, за словами ієрарха, творити мережеві спільноти – це для нас виклик, але також і необхідність.

У відповідь вищі настоятелі поділилися з Блаженнішим Святославом досвідом переживання локдауну у власних спільнотах, а також досвідом співпраці з мирянами та Церквою в цей час.

Насамкінець усі присутні отримали благословення, а Глава Церкви з нагоди зустрічі – дарунки, зроблені руками сестер.

Отець Віталій Марцинюк: «В Українській освітній платформі нас навчають мислити та вивчати потреби»

Нещодавно релігійний інтернет-портал «Духовна велич Львова» опублікував інтерв'ю з випускником Української освітньої платформи отцем Віталієм Марцинюком, який є настоятелем парафії святого влчмч. Димитрія (УГКЦ) у м. Фастів на Київщині.

– Отче, розкажіть, будь ласка, про Ваш досвід, а також про те, як розпочалося соціальне служіння на парафії?

– Коли я прийшов на служіння у місто Фастів, наша громада вже була заснована. Ми мали каплицю, придатну для служіння, і досить добре зібрану парафіяльну спільноту. На цей момент важливо було правильно розставити пріоритети, серед яких першочерговим було, звичайно, душпастирство, але також ми почали виходити за межі цього. Так розпочалося наше соціальне служіння.

Спершу ми опікувалися сиротинцями та дитячими будинками. Нас у цьому підтримав фонд «Джинджер» – ми з ним активно співпрацювали від 2009 року. Таким чином ми отримали змогу проводити з дітьми різні активності у сиротинці нашого міста. Згодом я зрозумів, що діяльність треба розширювати і виходити за межі території храму й акцентувати увагу на проектах, які об'єднують громаду.

У якийсь момент, як священник, я зрозумів, що є дуже багато людей поза Церквою, які хочуть бути активними, але до нашої парафії не належать, бо Українська Греко-Католицька Церква в Центральній Україні є поки що ще чужою для них. Коли ми розпочали трохи активнішу діяльність, з'явилися різноманітні проекти, у яких ми шукали можливості послужити нашим людям, щоби пізнати нашу громаду.

Побачивши, що люди довкола нас гуртуються, ми попросили приміщення в нашого міського голови для того, щоби працювати із соціально-незахищеними родинами воїнів АТО, вимушених переселенців. Коли ми отримали приміщення, наш «Карітас» допоміг мені отримати кошти від всесвітньої фундації для того, щоби обладнати наше приміщення й облаштувати для дітей творчі майстер-класи. Спочатку ми для дітей з малозабезпечених сімей проводили різноманітні активності. Згодом від «Карітасу» ми отримали запрошення на навчання в

Українській освітній платформі на програмі «Соціальні інновації громад». На навчання ми приїхали командою.

Нашим проектом було заснування соціального центру «Коло». Він передбачав створення локацій для діточок, серед яких – кулінарна майстерня, спортивний гурток тощо. Це ми розмістили на другому поверсі. І також є творча столярня «Шпаківня». Це три локації для розвитку наших діточок, які ми передбачили в нашому соціальному центрі «Коло». Але наша проблема полягає в тому, що все це розкидане великою територією, і досі ми не маємо одного приміщення, де би це було зібрано. Наприклад, «Шпаківня» знаходиться у майстерні нашого активного парафіянина, який є членом спільноти «Лицарів Колумба». Там можуть себе спробувати як хлопчики, так і дівчатка. Звичайно, що це не проста праця, але дуже творча.

Також ми отримали грант на програмі «Школа відповідального служіння» від програми «Лідерство і служіння». Загалом в Українській освітній платформі нас навчають мислити і вивчати потреби.

– Який найцінніший досвід Ви отримали від навчання?

– Це вміння мислити і здатність правильно оцінювати потреби. Адже в нас іще дуже багато «совкового мислення», в якому ми звикли жити. Важливо ма-

ленькими кроками професійно це змінювати. Дуже багато всього робиться за гроші, і ніхто при цьому не звертає увагу на моральний і духовний стан людей. Ми як команда працюємо над тим, щоби, насамперед, бути відкритими та вказувати на людяність. Ми як Церква готові дбати про підтримку людей, запропонувати їм щось більше, ніж просто продукти. Так у нас народилася благодійна кухня. Для реалізації цього проекту ми шукали жертводавців. Водночас цей процес у нас формується в програмі «Школа відповідального служіння». Також до нас звернулася одна сім'я по допомогу – у неї згоріла хата. Наша спільнота чоловіків «Лицарів Колумба» виділила кошти й допомогла відреставрувати меблі.

Також варто додати, що в нашій парафії є хлопчик із синдромом Дауна. Він дуже пригорнувся до нашої громади і досі прислуговує в храмі. Хлопець мріє стати кулінаром. Ми його готуємо до вступу в кулінарне училище. Він пише, рахує, дещо йому важко дається, але він дуже старається. Хлопець мусить бачити людину, її очі, відчувати її серце, щоби змогти щось сказати. При цьому він є дуже добрим, вміє вдома зварити їсти. Тому ми вирішили в рамках програми допомогти реалізувати свій талант усім, хто не має інших можливостей у сучасному світі. Маючи кулінарну майстерню від Української освітньої платформи, ми вже маємо старт, бо маємо простір, де можемо проводити різноманітні майстер-класи. Також ми хочемо вийти на професійний рівень.

Цей хлопець Микита є для світу маргіналізованим, але ми хочемо йому дати шанс реалізувати себе. Але кожен проект має виклики, як і, зрештою, наше життя: ніби все йде гладко, але неочікувано з'являються вибоїни.

– З якими найбільшими викликами Ви мали справу в реалізації цих проектів?

– Мені складно, бо часто я стараюся покладатися тільки на свої сили, хоч як священник повинен надіятися на волю Божу. Треба ще більше дослухатися до того, як Господь керує, і бути відкритим на це. Другий серйозний виклик – це команда. Дуже ціную, що тут, на навчання, мені допомогли, підказали, як правильно сформулювати свою команду. Розповіли, як зібрати людей, які йдуть зі мною в ногу, які вірять в те, що ми можемо. Наприклад, ми вже шість років постійно працюємо над тим, щоби нам

вимальовувалася якась нова перспектива.

Великим викликом для мене наразі є відсутність сотрудника і те, що я залишився сам на парафії, – відтак усі душпастирські обов'язки лягли на мої плечі. І так все, що я розвивав упродовж 15 років. Я розумію, що Господь мене в цьому покріплює, бо я його священник, але також часом відчуваю упадок як людина. З тої перспективи потребуємо очікування, щоби все владнати.

Зараз ми маємо кошти від програми «Школа відповідального служіння». Також зайшли на краудфандингову платформу, на якій зібрали 65 тисяч гривень. Ментори нам дуже багато допомогли у реалізації проектів. Чотири місяці ми вчилися, робили класні штуки, які нам допомогли у класичному фандрейзингу. Коли ми почали над цими проектами працювати, то були дуже здивовані, наскільки наша громада є чисельною і вміє об'єднатися. Через навчальну програму «Школа відповідального служіння», яку проводило «Лідерство і служіння», я для себе дуже багато нового відкрив.

Якби в перспективі не постало відкриття нового приміщення, ми би вже відкрили майстерню. Маємо маленьке приміщення, але хочемо скористатися пропозицією міської ради і відкрити трошки більше приміщення. Ми розуміємо, що треба рухатися далі.

Якщо будемо випікати печиво, то можемо приготувати й каву. У нас при парафії є спільнота «Ліга католицьких жінок», яка нараховує 40 осіб. Сама спільнота має музей української вишивки. У майбутньому, після майстерні «Коржик», плануємо мати соціальне етно-кафе у місті, – ми до цього йдемо. Та зараз треба мобілізувати всі сили, дочекатися приміщення, щоби почати діяльність. Упевнений, що всі крапки над «і» розставить Господь.

– Чим найбільше пишаєтесь зараз?

– Тим, що вдалося згуртувати для спільної праці велику кількість людей, справді харизматичних людей, які реально, дієво допомагають і працюють довкола нашої ідеї. Чимало людей пожертвувало кошти. Наші місцеві ЗМІ долучилися до поширення інформації про наші проекти. Також Микита зі своєю дитячою любов'ю нас всіх об'єднує.

– На завершення поділіться, будь ласка, звідки Ви особисто черпаєте сили для праці і служіння?

– Найперше я черпаю сили від Господа Бога і від усіх Його дарів, якими він збагачує і доповнює кожного священника. Хоч, як людина, я часом маю сумніви, бо кожна людина має сумніви. Бог завжди дає силу, щоби їх долати, робити добрі справи й будувати візію та перспективу на майбутнє. Звичайно, що за все, що маю станом на сьогодні, завдячую спільноті Української освітньої платформи, яка практично через свої програми «Соціальні інновації громад», «Школа відповідального служіння» допомогла сформувати певну стратегію розвитку соціального служіння, навчила правильно моніторити потреби і віднайти нішу, в якій ми змогли реалізувати себе як спільнота і громада. За це ми їм щиро вдячні.

Владика Володимир розділив різдвяну просфору з катехитами ЛА

25 грудня в Архикафедральному соборі св. Юра єпископ-помічник Львівської архієпархії Преосвященний Володимир розділив різдвяний хліб з катехитами Львівської архієпархії. Організатор події – Катехитичний центр Львівської архієпархії УГКЦ.

Зустріч розпочалася Архирейською Божественною Літургією. Під час проповіді владика Володимир закликав присутніх разом роздумати над сьогоднішнім євангельським словом: «Учні Ісуса Христа наділені тою самою владою, яку має Вчитель, який їх посилав на місію. Вони мають владу наступати на голову та уста змії, з якої виходив обман. Якщо змія символізує спокусу чи диявола, то скорпіон є символом смерті. Наступивши на скорпіона, учні Христові усувають страх перед тим, хто смертельно заражає життя. Тому з'являється надія на добрий кінець життєвої дороги».

Відтак проповідник подякував катехитам за служіння: «Сьогодні літургійно дякуємо Богу за служіння наших катехитів, які, плекаючи близькі відносини з Богом, прагнуть інших запалити Його любов'ю. Щоб побороти зло чи наступати на зло, треба бути вище від нього. Не можна зі злом шукати компромісів, бо тим самим входимо з ним в контакт. Пам'ятаймо, що ми належимо до Бога!» – наголосив Преосвященний Володимир.

На завершення Літургії архієрей наголосив на важливості християнського виховання дітей, котрі в майбутньому будуть добрими людьми незалежно від посад, які займатимуть, а також побажав катехитам натхненного служіння.

У свою чергу, д-р Віра Ценглевич, директор Катехитичного центру Львівської архієпархії, подякувала єпископу за молитву і всім катехитам за присутність. Відтак катехитка Дара Атлахович віршовано привітала владика Володимира та подякувала за спільну молитву і підтримку катехитів та їхнього служіння. Завершився захід у куряльному конференц-залі спільним діленням різдвяною просфорою та спілкуванням.

Пресслужба Львівської архієпархії

Відбувся день духовної віднови для медичних капеланів

Медичні капелани Львівської архієпархії взяли участь у дні духовної віднови з о. Миколаєм Фрединою. Реколекції відбулися в Реколекційно-відпочинковому центрі «Світлиця» в Брюховичах.

Провідною думкою віднови було те, що Христос через священика, зокрема медичного капелана, торкається до особи, і ця зустріч змінює життя, зцілює рани душі та тіла.

Проповідник поділився своїми особистим досвідом спілкування з хворими людьми і тим, як Бог через Святі Тайни, вміння слухати і бути поруч творить чуда.

Також Архiepіскоп і Митрополит Львівський Ігор нагородив капеланів подячними грамотами за ревне служіння.

*о. Тарас Гадомський,
референт у справах душпастирства охорони здоров'я*

Митрополит Львівський відвідав парафію Положення Пояса Пресвятої Богородиці

12 грудня Високопреосвященний владика Ігор, Архiepіскоп і Митрополит Львівський, відвідав з пастирським візитом парафію Положення Пояса Пресвятої Богородиці у Львові. Тут він разом з сотрудниками парафії звершив Архирейську Божественну Літургію.

В часі візиту архієрей привітав пароха о. Івана Ковальця із тридцятилітнім священства. З нагоди ювілею ієрей одержав з рук митрополита набедренник у нагороду за жертвне та сумлінне священиче служіння.

Пресслужба Львівської архієпархії

130 років від дня заснування та освячення храму відсвяткувала парафія с. Звенигород

19 грудня Преосвященний Володимир, єпископ-помічник Львівської архієпархії здійснив пастирський візит до парафії св. Миколая в с. Звенигород з нагоди храмового празника. В цей день парафія відсвяткувала 130 років від дня заснування та освячення храму. Архирейські співслужили священики Звенигородського деканату.

На переконання владика Володимира, людині завжди приємно отримувати подарунки. Це може бути щось маленьке, незначне, але від щирого серця. Часто отримуємо солодощі посеред гіркоти життя. Ми отримуємо речі, які, можливо, не є цінні самі по собі, не мають великої матеріальної вартості, але цінні тому, що це зробила дорога нам людина, яка погодилася на співпрацю зі св. Миколаєм. А, можливо, ця особа нам цілком незнайома. «Дякуємо цьому великому святому за опіку над нашою парафією у Звенигороді протягом багатьох років. Опікою св. Миколая дихає цей давній храм», – наголосив архієрей у своїй проповіді у часі Божественної Літургії.

«Нашому світу і нам зокрема часто бракує милосердя, елементарної людської уваги, любові. Як добре було б нам хоч трохи бути подібними до св. Миколая! Важливо, щоб ми в час сівби та збирання урожаю завжди бачили Господню руку, дякуючи за те, що маємо», – додав на завершення проповіді Преосвященний Володимир.

Завершився пастирський візит освяченням води та архієрейським благословенням усіх присутніх.

У сестер-катехиток святої Анни в Україні – нова настоятелька

27 грудня 2021 року у Згромадженні сестер святої Анни відбулася виборча капітула, за результатами якої головною настоятелькою Згромадження сестер-катехиток святої Анни (адміністрації в Україні) обрано сестру Вероніку Янів. Заступницею і першою радницею обрано с. Тересу Мончак, а другою радницею – с. Олену Янів.

Представником Архiepіскопа і Митрополита Львівського УГКЦ Ігора та головуючим на капітулі був ієрм. Юстин Бойко, синкел у справах монашества Львівської архієпархії УГКЦ.

Повідомив ієрм. Юстин Бойко

Побачило світ унікальне видання про Станіславівських та Івано-Франківських єпископів УГКЦ

Курія Івано-Франківської архієпархії видала книгу-монографію про Станіславівських та Івано-Франківських архієреїв УГКЦ, духовних провідників Прикарпаття. Видання відкриває сторінки життя та діяльності єпископів у період від проголошення папою Левом XIII Станіславівської єпархії 1885 року і до сьогодні.

Монографію видали з нагоди 10-ї річниці Івано-Франківської митрополії УГКЦ, декрет про проголошення якої 13 грудня 2011 року підписав Отець і Глава УГКЦ Блаженніший Святослав. Книга побачила світ у видавництві «Нова Зоря».

Видання складається з двох частин: бібліографічних даних про духовних провідників Прикарпаття, а також представляє сучасну пастирську діяльність Архієпископа і Митрополита Івано-Франківського владика Володимира Війтишина.

Книга наповнена не тільки текстовими матеріалами у вигляді біографій та описів, а й ілюстрована цінними репринтними та сучасними світлинами, а також копіями архівних і музейних документів.

У вступному слові владика Володимир наголосив на важливості збереження пам'яті про усіх попередників – єпископів Станіславівських, монахів та монахинь, священників та вірних, які не зрадили своєї віри і свідомо йшли на випробування у Далекий Сибір.

«Книга, яку ви тримаєте в руках, має за мету пригадати нам подвиг, який здійснили наші єпископи, серед яких є новомученики ХХ століття, проголошені блаженними під час візиту святого Івана Павла II в Україну: Григорій Хомишин, Симеон Лукач та Іван Слезюк. Їхнє самовіддане служіння спонукає нас не лише віддати їм шану, а й пам'ятати, що їхня жертва є прикладом для нас і прийдешніх поколінь, а також засторогою перед можливими поверненнями тоталітарної системи», – зазначив владика Володимир.

Департамент інформації Івано-Франківської архієпархії

На Буковині при парафії УГКЦ відкрито соціальну пекарню

18 грудня владика Йосафат Моцич, єпарх Чернівецький, освятив соціальну пекарню при парафії Святих апостолів Петра і Павла в м. Вишниця.

Пекарня, а також трапезний зал та катехитичний клас розташовані в цокольному приміщенні храму. Парафіяльна пекарня служитиме для забезпечення потреб парафіяльної громади; тут пектимуть просфори, а також хліб для прихожан і потребуючих. Пекарня оснащена за кошти французької асоціації «Діло Сходу» та за підтримки Української соціальної академії.

Парох о. Василь Стефанко розповів, як працюватиме пекарня: «Я радий, що в нашій парафії люди, крім поживи душевної – молитви, благословення, Євхаристії, можуть отримати і поживу для тіла. Нам жертвують борошно, відгукуються, що хліб дуже смачний, готові купувати його. Але поки що працюємо на благодійній основі, разом із волонтерами. А в майбутньому з Божою допомогою плануємо розвиватися і виходити на інший рівень, щоб мати ресурси і можливості забезпечувати громаду та здійснювати добрі справи».

Єпископ Йосафат звернувся до присутніх парафіян: «Господь вас поблагословив великим даром. Маєте те місце зустрічі – зал, катехитичний клас і пекарню як ресурс примноження. Перші християни збиралися на агапе, ділилися з потребуючими, аби нікому нічого не бракувало. І тепер ви можете творити живу парафію, збираючись тут після Літургій, подібно як наші парафії в еміграції. Хай Господь благословляє вас, вашу працю на розвиток і зростання», – побажав єпарх Чернівецький.

Департамент комунікації Чернівецької єпархії

Папа сім'ям: приготуйте нові покоління сказати Богові «так»

Багатодітні подружжя-місіонери стали головними дійовими особами одного зі щомісячних відеороликів, які Дикастерія в справах мирян, сім'ї та захисту життя приготувала в рамках проведення Року «Сім'я Amoris Laetitia». Проект полягає в тому, що Папа Франциск коментує свідчення сімей з різних частин світу та різних контекстів.

Массімо та Патріція – це італійське подружжя, що має 12 дітей та виїхало на місійне служіння до Голландії, а іспанці Хав'єр і Арачелі, що у період зйомок очікували на народження одинадцятої дитини, діляться досвідом віри в Санкт-Петербурзі. Подружні пари розповіли про те, як стараються передавати своїм дітям віру, молячись разом з ними та кожної неділі разом беручи участь у Євхаристії.

Коментуючи це свідчення, Папа підкреслив, що виховання дітей є природним покликанням сім'ї. «Батьківство й материнство – це незамінні ролі. Материнство здатне надати любов і захист перед обличчям людської слабкості. Батьківство відкриває перед дитиною безмірні життєві горизонти, вкладаючи моральні засади, яку дозволяють їй сміливо втілювати свої життєві задуми», – зазначає Святиший Отець

Християнські місіонерські сім'ї діляться також тривогами, згадуючи про різні небезпеки, на які наражаються їхні діти в сучасному світі. «Ми стаємося вберегти їх, – розповідає Массімо, – але, насамперед, заохочуємо до збереження чистоти, смиренності та щирості. Не шляхом моралізаторства, але ділячись власним досвідом, бо ми бачили, що Господь нам допоміг, а тому допоможе також і їм».

«В час, коли сексуальність часто применшується до споживацтва, до використання іншої людини, завданням сім'ї є виховання дітей до любові та відповідального переживання сексуальності, що шанує гідність іншої особи», – зазначає у відповідь Папа Франциск, вказуючи на те, що душпастирство сімей повинно допомагати сім'ям у засвоєнні «важливих людських цінностей, таких як сором'язливість, пошана до різниці між чоловіком і жінкою, пізнання та прийняття власного тіла, значення цілковитого дарування себе в подружжі, значення періоду заручин як часу дозрівання до подружжя».

«Vatican News»

Спільнота собору Святої Софії в Римі спільною молитвою вшанувала Різдво Христове

Різдвяні богослужіння розпочалися в Навечір'я Різдва ГНІХ за григоріанським календарем, 24 грудня, Великим повечір'ям із Литією, після якого молільники взяли участь в урочистому відкритті вертени на території собору.

По цьому духовенство та віряни молитовно вшанували всіх похованих в крипті собору Святої Софії єпископів та священників УГКЦ й запалили свічку пам'яті.

У сам день Різдва ГНІХ, 25 грудня, відбулася святкова Божественна Літургія, під час якої о. Марко Семенен, ректор собору, зачитав Різдвяне послання Глави і Отця УГКЦ Блаженнішого Святослава. «Вітаю зі світлим празником Різдва Господнього! Нехай радість цієї події, коли Ісус входить в історію людства, наповнить ваші серця вірою і надією. Як зазначає у своєму Різдвяному постанні Блаженніший Святослав, Бог вірить у нас. Важливо, аби ми мали свої серця відкритими до Нього. Тож нехай маленький Ісус благословить усіх вас, ваші родини тут і в Україні, нашу державу і кожного українця в усьому світі, а світло вишнєї зорі, освітлюючи ваш життєвий шлях, хай провадить до пізнання істини в Його великій любові», – побажав наприкінці о. Марко присутнім.

Традиційно на Різдво до осель приходять колядники, голосячи різдвяну радість. Цього разу спільнота собору вітала колядників із Миколаєва, що на Львівщині, – учасників народного театру «Хліб», які виконали кілька українських колядок. Усі присутні вітали українську коляду у виконанні учасників народного театру «Хліб» гучними оплесками. Ректор собору, як і годиться колядникам, подарував їм італійські солодощі й книгу про собор Святої Софії.

Пресслужба товариства «Свята Софія»

Митрополії – шлях до побудови патріархату УГКЦ

Наприкінці 2021 року три митрополії УГКЦ – Львівська, Івано-Франківська та Тернопільсько-Зборівська – відзначили 10-річчя від свого утворення. Що позначають ці десять років, чим загалом є митрополії для Церкви як інституції, у програмі «Відкрита Церква» говорили діякн Київської архієпархії УГКЦ о. Даниїл Галадза та історик і релігієзнавець Інституту історії Церкви УКУ Анатолій Бабинський.

Митрополія як центр тяжіння

Старогрецьке поняття «митрополія» (mitis – матір, polis – місто) позначало адміністративну одиницю – регіон чи область із центром у великому місті, у Римській і, згодом, у Візантійській імперії. Це поняття перейшло до церковної термінології.

«Варто пригадати, що у ранній Церкві навіть апостоли, послані у різні кінці світу, наголошували на необхідності доброго порядку у їхній місії: вони проповідували Євангеліє, але мусили також формувати спільноти, парафії, єпархії, – пояснює отець Даниїл. – Питання організації Церкви і створення митрополій обговорювалися, окрім базових питань віри і Церкви, на I Вселенському (Нікейському) соборі 325 року. Тобто від ранніх часів питання адміністрування й духовного життя стояли поряд, оскільки стосувалися служіння і життя в Христі».

Митрополія – і в історичному, і в сучасному значенні – є не лише адміністративно-географічним, а й духовно-культурним поняттям. Кожна митрополія віддзеркалює особливості духовного життя Церкви і громади у певному місці і часі. Яскравий приклад цього – три вищезазначені митрополії УГКЦ, кожна з яких має свою довгу історію і великі духовні скарби: духовних отців, які продовжували служіння на їх теренах, незважаючи на заборону УГКЦ у часи радянської окупації, підпільні семінарії, які нині стали духовними академіями, відпустові місця, традиції душпастирського й соціального служіння.

«Кожна місцева Церква у всьому світі має свої особливості, характерні тільки для неї риси. І кожна вносить щось своє у скарбницю Церкви глобальної», – зазначає о. Даниїл, виходець із Вінніпезької митрополії УГКЦ у Канаді, де, завдяки митрополиту Максиму Германюку у другій половині ХХ століття розвивалися богословські студії, і вже понад 30 років функціонує Інститут східно-християнських студій ім. Андрея Шептицького.

Львівська митрополія УГКЦ: історія і сучасність

Львівську митрополію УГКЦ, утворену 29 листопада 2011 року, можна назвати спадкоємицею Галицької митрополії ХІХ чи ХІV століття, проте ці структури Церкви різних часів не є тотожними ні за функціями, ні територіально.

«В історії УГКЦ зустрічаємо твердження: «Львів – митрополічне місто». Але це не та сама митрополія, яку знаємо сьогодні, – пояснює Анатолій Бабинський. – Галицька митрополія ХІV століття територіально була

дуже великою – вона сягала аж до земель Білорусі. Відновлення її у ХІХ столітті було пов'язане з ліквідацією Російською імперією матірньої Київської митрополії. Щоб забезпечити відповідний ієрархічний порядок та зберегти структуру Церкви, була утворена Галицька митрополія із центром у Львові. У такому вигляді вона проіснувала аж до 1963 року, хоча УГКЦ в СРСР була у підпіллі. У 1963-му ця митрополія була визнана Верховним архієпископством. Тому коли Глава УГКЦ на початку 90-х років повернувся в Україну, він мав титул Верховного архієпископа. Коли ж у 2004 році осідок Глави УГКЦ було перенесено до Києва, Львівська кафедра стала архієпархією. Львівська митрополія, утворена у 2011 році, є набагато меншою, ніж її історичні попередники, і тому дещо іншою».

Утворення митрополій = побудова патріархату Церкви

Анатолій Бабинський вважає, що на сьогодні патріархат УГКЦ можна вважати дійсністю, хоча офіційного юридичного акту, який би це зафіксував, ще немає.

«Дійсно, структура УГКЦ на сьогоднішній день відповідає патріаршій формі, оскільки патріарх – це той, хто має надмитрополічну владу, – пояснює науковець. – Сьогодні ми бачимо, що структури УГКЦ існують по цілому світі. І для кращого їх функціонування та комунікації між ними має бути надмитрополічна влада, якою традиційно у Східній Церкві є патріархат».

Анатолій Бабинський цитує лист відомого богослова і діяча УГКЦ о. Івана Музики, написаний у 2011 році: «Отець Іван був близьким співробітником Йосифа Сліпого і знав зсередини, як відбувалася ця боротьба за патріархат УГКЦ. І він пише такі слова: «Чув я, що будемо творити нові митрополії. А митрополії – то півкроку до патріархату. Чув, що щось готується в кінці листопада. Будьте при тому, і я ще тим скористаюся, чомусь навчившись». Тож бачимо, що наші славні попередники уважно дивилися на творення митрополій і розуміли, що це, власне, і є творення патріархату. Єдина проблема: в Католицькій Церкві немає прописаного механізму для проголошення патріархату. Логічно, що створення митрополій – це вже півкроку до патріархату. Але ми ще очікуємо цього офіційного визнання».

Синодальний шлях

У жовтні цього року Папа Франциск, відкриваючи ХІV Генеральну асамблею Синоду єпископів Католицької Церкви, яка триватиме два роки, проголосив Синодальний шлях, який мав би символізувати рух усієї Церкви разом із вірянами – «Задля синодальної Церкви: сопрічаста, участь і місія». У цьому русі важко переоцінити значення митрополій як організації синодального життя на місцевому рівні, за безпосередньої участі вірян і людей доброї волі.

«Синодальний шлях – дуже важливе питання нашого часу і сучасного світу, – зазначає о. Даниїл Галадза. – «Синод» означає «йти разом, спільно». З точки зору ієрархії Церкви, митрополит має бути прикладом доброго лідера своєї пастви: знаходити і відкривати дари у людях, разом з ними прославляти Бога, служити Богові і ближньому. Синодальність підкреслює участь вірних у цьому служінні».

Департамент інформації УГКЦ

Що треба знати про Різдвяну просфору?

Сім фактів про просфору: чому, як та коли споживати? Про те, що ж ми знаємо про походження просфори? Що символізує цей хліб?

У Навечір'я Різдва Христового та Навечір'я Богоявлення ми молимося Велике Повечір'я з Литією, на якій благословляється просфора. Тут доречно віддалитися від реалій сьогодення та зрозуміти первинну суть просфори як жертви, яку приносять до церкви, а не виносять з неї (і це не обов'язково хліб).

1. Просфора – це добровільна жертва давніх християн для Літургії та спільної трапези по богослужінню.

Просфорою (з грецької) в давнину називали приношення християн, частина якого служила для Літургії, а залишки – для агапе – звичаю давньої Церкви, згідно з яким, всі члени місцевої спільноти (вільні і раби) збиралися разом на спільну трапезу, під час якої завжди здійснювалася Євхаристія. Агапе, таким чином, відтворювала Тайну Вечерю.

2. Спільна просфора символізує соціальну рівність вірних та їх єднання в Христі. Характер агапе був релігійний: найважливішим моментом зібрання було здійснення Євхаристії. Також вона символізувала соціальну рівність усіх членів общини і їх єднання в Христі. Більш заможні турбувалися про харчі для бідних, проте й бідні вносили свою лепту або працю в спільну казну. На «вечері любові» всі обмінялися поцілунком миру, тут читалися послання від інших Церков і складалися відповіді на них.

«Наші невеликі вечері... називаються грецькою назвою агапе, яка означає любов або дружбу. Скільки б вони не коштували, витрати на них, які роблять віруючі з любові, є надбанням. Під час цієї трапези їдять бідні. Вечеря розпочинається молитвою до Бога. Коли (після вечері) уміють руки і запалють свічки, кожному пропонується вийти на середину і проспівати що-небудь на славу Богу із Писання чи від себе, хто як може. Вкінці вечері також здійснюється молитва, якою вона і закінчується. Розходяться, не штовхаючись і не тиснучись, але з тією ж скромністю і чистотою, з якими прийшли на зібрання; тому що тут наситилися не стільки їжею і питтям, скільки доброю наукою» (Тертуліан).

3. Перші християни, які приходили на Літургію, жертвували на просфору все, що потрібне до столу.

Для агапе кожен, хто приходив, приносив із собою звичайний хліб, вино, масло – одним словом, все, що потрібне до столу. Це приношення (по-грецьки просфора), чи пожертвування, приймали дякони; імена тих, хто склав пожертву, вносили в особливий список, який з молитвою виголошували під час освячення Дарів. Рідні і близькі померлих робили приношення від їх імені, тож імена померлих, внесені в особливий список, також виголошувалися. Із цих добровільних приношень (просфор) відділялася частина хліба і вина та молитвою, словом Христовим і прикликанням Св. Духа, освячувалося в Тіло і Кров Христову, а інші дари, над якими також виголошувалися молитви, використовувалися для спільного столу.

4. У 5 столітті «агапе» – вечерю любові – відділили від Літургії. Відповідно, змінилося й значення просфори.

Коли агапе відділили від Літургії, просфорою почали називати тільки хліб, який використовували для здійснення Євхаристії.

5. Жертовний хліб – просфора – містить в собі христологічну символіку: просфору виготовляють з двох частин, які означають божество і людськість Ісуса Христа.

Просфора складається з двох частин, які виготовляються з тіста окремо одна від одної і потім з'єднуються разом. На верхній частині ставиться печатка, що зображає чотирикінцевий рівносторонній хрест із написами над поперечною хреста ІС ІХС (Ісус Христос), під поперечною ΝΙ ΚΑ (грецькою перемога).

6. На просфорах здійснюється перша частина Божественної Літургії – проскомидія.

Проскомидія означає приношення, тобто цим словом виражається дія того, хто приносить, хто жертвує комусь якусь річ. Сама ж річ, яку приносять, називається просфора, тобто те, що приноситься, дар. Пізніше просфору та вино, що стали тілом та кров'ю Ісуса Христа за звершенням Таїнством, споживаємо під час Євхаристії.

7. Під час вечері на Свят-вечір ділимося однією просфорою з усіма членами родини та гостями, що збиралися за столом, на знак єдності в Христі.

Як споживати просфору під час Святої вечері?

Після того, як сходить перша зірка на небі, за столом збирається родина. Перед самою Вечерею господар запалює свічку і всі голосно моляться. По молитві згадуємо тих, які з якихось причин не могли прийти, друзів, померлих, які відійшли з родини. А тоді дідусь або батько – найстарший у родині – підходить до кожного із посвяченою в церкві просфорою. Вона поділена на частинки за кількістю осіб і розложена на тарелі з медом. Дідусь складає усім побажання та подає кожному кусочок просфори, вмоченої в мед.

Просфора вдома

Стараймося бути на Святій вечері, щоби не втратити родинного зв'язку та через молитву й різдвяні традиції повніше пережити містерію народження Ісуса Христа, Сина Божого, нашого Спасителя.

Джерело: «Духовна велич Львова»

У чому ж різниця та як правильно називати різні священнодійства?

Преображувальна дія Воскреслого Христа в світі триває досі і проявляється вона в Тайнствах Церкви, різних освяченнях та благословеннях, що звершуються силою і діянням Святого Духа. Про розрізнення між освяченням, посвяченням та благословенням читаємо в Катехизмі Української Греко-Католицької Церкви «Христос – наша Пасха», який є офіційним текстом віровчення УГКЦ.

«Церква освячує різні речі, вилучаючи їх зі світського вжитку й призначаючи для богослужбового використання, а також ПОСВЯЧУЄ людей на особливе служіння Богові» (Катехизм УГКЦ «Христос – наша Пасха», п. 502).

«Церква ОСВЯЧУЄ місця зібрання і проживання своїх вірних (храми, каплиці), а також місця їхнього упокоєння (цвинтарі). У самих храмах усю церковну утвар (ікони, предмети богослужбового культу, престол, хрести, церковні дзвони) обов'язково освячують» (Катехизм УГКЦ «Христос – наша Пасха», п. 504).

«Церква благословить людей на здоров'я і захист від недуг, благословляючи лікувальне зілля на свято Успення Пресвятої Богородиці; на споживання Божих дарів, благословляючи першоплоди нового врожаю на свято Переображення Господнього, а також на споживання плодів людської праці, благословляючи хліб, м'ясо, масло, сир і яйця на Великдень. Церква благословляє свічки на свято Стрітіння Господнього, щоб нагадати про Христа як «світло на одкровення народам»; галузки на Вербну неділю, щоб прикраситися «галузками чеснот» і ними зустрічати прихід Христа» (Катехизм УГКЦ «Христос – наша Пасха», п. 508-509).

Якщо дуже просто сказати, то:

- ОСВЯЧУЮТЬ певні речі і місця, і ці речі стають призначеними/посвяченими для сакрального вжитку.

- ПОСВЯЧУЮТЬ людей на особливе служіння Богові.

- БЛАГОСЛОВЛЯЮТЬ певні речі та продукти, що пригадує християнину про необхідність дякувати Богові за те, що Він послав, і прославляти Бога за Його діла і Його дари, щоб люди могли вживати ці дари відповідно до духу Євангелія (поділитися з тим, хто цих продуктів собі дозволити не може).

Як також благословляють певні речі та продукти, щоб пригадати віруючій особі про необхідність дякувати Богові за те, що Він зробив заради нашого спасіння, і як ми маємо відповісти Йому за це (наприклад, прикраситися «галузками чеснот» і ними зустрічати прихід Христа).

Серед простих віруючих і навіть багатьох священників вживається слово «посвячення» для всього, що відбувається в церкві: посвячення верби, посвячення пасок, посвячення ікон і так далі. Але так говорити – неправильно. Найперше потрібно виховати культуру правильної термінології в самих священників, а, відтак, навчити цього і мирян. Християнська спільнота є також спільнотою духовно-інтелектуального зросту, тому навчитися правильно називати речі своїми іменами є також важливо.

За матеріалами: Українська парафія в Римі

Парадокс як ключ до розуміння Різдва Східною Церквою

Протягом багатьох віків людина намагається щоразу по-новому осмислити празник Різдва ГНІХ. До Вашої уваги – стаття римо-католицького літургіста д-ра Ендрю Квінлана, яка вийшла англійською у виданні «The Advocate Magazine» у грудні далекого 1986 року. Переклад спеціально для інтернет-порталу «РІСУ» здійснив о. д-р Василь Рудейко.

Греки мають для цього окреме слово. З давніх-давен їх культура відрізнялася пристрастю найменування речей. Якби треба було підсумувати одним словом підхід Східної Церкви до святкування Різдва, я би вжив саме те дивне слово, котре греки люб'язно надали багатьом іншим мовам – слово «парадокс».

Перш ніж говорити про причини мого вибору, необхідно пояснити, яким чином можна виявити те, що східні християни думають щодо певної речі.

Якщо ви хочете дізнатися, як Римо-Католицька Церква вірить та чого навчає про Різдво Спасителя, ви, правдоподібно, знайдете це підсумованим для вас у маленькій книжечці. Ви навіть можете отримати певну уяву про це, читаючи католицьку пресу протягом різдвяного періоду.

Досвід решти Церкви щодо цього є дещо відмінним. Якщо ви хочете взнати, у що Східна Церква вірить і вчить, вам потрібно буде піти до храму. Те, у що Церква вірить, вона висловлює, коли молиться, і навпаки: Кого вона визнає своїми устами, у Того вірить цілим своїм серцем.

Більшість «західняків», що живуть у великих містах, можуть відвідати богослужіння східної християнської Церкви. Виникає дивний досвід відчуття домашності, і все ж не зовсім як удома. Багатьох людей вражають кольорові ікони, ряди свічок, постійна присутність каддила та краса риз. Деяким римо-католикам ці взивання до відчуттів можуть викликати почуття ностальгії за часами перед II Ватиканським собором. Інші приходять до висновку, що східне богослужіння піддається аматорській драматиці та дивакуватому ритуалізму. Та поки ви не розумієте мови, котра супроводжує богослужіння, ви справді втрачаєте центральний пункт церковного життя.

Цикл богослужінь, які вживають у більшості Східних Церков, був створений греками і, як я вже зауважив, греки пристрастно словотворять.

Між читаннями зі Святого Письма, що становлять скелет кожного церковного богослужіння, вставлено сотні релігійних поем, що розвивають тайнства, які містяться у Слові Божому. Слухаючи ці поеми чи радше співаючи їх, ми відкриваємо те, у що вірить і що вчить Церква.

Тепер, після цього всього, назад до Різдва.

Церковні святкування Різдва у Східній Церкві тривають три дні. День перед 25 грудня називається передсвяттям і є завершальним етапом довгого сорокаденного приготування. У передсвятті ми святкуємо сповнення Старого Завіту у Новому. Вечірня цього дня відкривається таким піснеспівом: «Явління Христа

наблизилося; сповнилися пророцтва. Тебе, що все підтримуєш руками Своїми, утримують людські руки, як сам Ти зволив».

Саме це я мав на увазі, говорячи про парадокс. Він спонукає нас замислитись. Всі ми знаємо різдвяну історію, її краса та простота переводить нас від Назарету до Вифлеєму без особливо глибоких роздумів. Образ немовляти в яслах намагається принести радісну посмішку у Західну Церкву, а у східно-християнському умі викликає глибоке благоговіння та шанобливість. Візантійська Церква співає: «Як висловлю це велике тайнство? Слово приймає плоть; невидимий видиться, Той, що не знає початку, починається».

Але чи не є це лише плодом перебільшеної богословської уяви? Чому не притримуватись простої євангельської історії? Св. Лука наприкінці своєї різдвяної розповіді пояснює, якою повинна бути реакція вірних: «А Марія оці всі слова зберігала, розважаючи у серці своїм. Пастухи ж повернулись, прославляючи й хвалячи Бога за все, що почули й побачили» (Лк. 2, 19-20).

Саме це і робить з нами парадокс. Він спонукає нас розважати і прославляти. Східна Церква перейняла святкування Різдва від Пресвятої Диви та пастирів.

Церква розважає про цю подію в своєму серці, знову і знову викликаючи її у свідомості, а тоді спалахує спонтанною радісною піснею, прославляючи та славословлячи Бога. Церква дуже ясно бачить парадокс, котрий Євангеліє передає з такою любов'ю.

Різдвяна історія стала для нас такою буденною, що ми більше не розважаємо над нею, і тисячі питань залишаються непочутими. Як діва може зачати? Як сталося, що Вифлеєм, останній серед іудейських правителів, став найбільшим? Як так, що неюдейські звіздарі були приведені зорею до Того, Кому справді належить почитання? Яким чином Той, Хто звільнить свій народ, зараз так дбайливо повитий пелюшками?

Знову і знову протягом різдвяних богослужінь чути ці питання. Ці питання не є знаком сумніву, але висловом глибокої пошани щодо найбільшого об'явлення божественної правди.

Церковні поети, переосмислюючи різдвяну історію, перетворюють, немов через призму, цей єдиний промінь божественного світла у тисячоколірну веселку. Все дуже по-східному, але, можливо, ближче до євангельського вчення, ніж кругленьке блакитнооке дитячко Ісусик, котре вдивляється в нас із незлічених полиць «релігійних» різдвяних листівок.

Західна свідомість втратила смак парадоксу. Вона намагається дістатись до основи речей. Та, можливо, в нашій збудженій квапливості дістатись до значення Різдва ми подібні до дітей, котрі зривають гарний подарунковий папір, щоб дістатись до справжнього подарунка всередині. Все ж, у скількох із нас є десь шухляда, повна шматків стрічок, клаптив паперу, котрі спіймало наше око, коли вони лежали розкидані по підлозі? Ми підняли і обережно склали їх. Ми зберегли їх. Діва Марія не втратила нічого з її першого Різдва.

Східна Церква покійно слідує її прикладу. Кожного року вона з любов'ю розгортає свої багатства і запрошує своїх дітей пережити парадокс.

Це свято завжди нове і ніколи не виснажує себе у святкуванні. Бог, народжений у Вифлеємі, для віри Східної Церкви є Богом вічної несподіванки.

Вифлієм: маленьке місто з величезним значенням

Де кілька років тому я вперше відвідала Святу землю. Ця поїздка зміцнила мою впевненість у тому, що наша християнська віра побудована не на вигаданих філософіях чи легендарних міфах, а на історично правдивих подіях, записаних реальними людьми у достовірних місцях, що збереглися до наших днів.

Один із найглибших і конкретних висновків я зробила у Вифлеємі. Це не просто маленьке містечко з мелодій різдвяних пісень, це реальне місце з важливою біблійною історією та богословським значенням. Через згадки про Вифлеєм у Святому Письмі ми бачимо, як Ісус проявив і показав себе Агнцем Божим, Царем-пастирем і Хлібом життя.

Агнець Божий

Перша згадка про Вифлеєм у Писанні міститься в Книзі Буття 35:19-21 як про місце поховання Рахилі. Рахиль була дружиною Якова, одного з патріархів у роді Ісуса, а її ім'я означає «овечка» – ягня або вівця. В цьому уривку також повідомляється, що Рахиль була похована в Мігдаль-Едері – з іврити це слово перекладається як «вежа стада». Згідно з єврейським переданням, саме в Мігдаль-Едері у Вифлеємі народилися непорочні первородні ягнята чоловічої статі, яких загорнули в тканини і принесли до Єрусалиму як пасхальну жертву в храмі – незвичайну ознаку прийдешнього Агнця Божого.

Пізніше в Писанні Міхей оголосив, що у «вежу стада» прийде цар (Міх. 4:8) – єдиний істинний Цар Ісус, якого Іван Христитель уперше представив світові як «Ось Агнець Божий, який світу гріх забирає» (Ів. 1:29).

Цей Ісус народився у Вифлеємі, був загорнутий у пелени і врешті-решт принесений до Єрусалиму під час Великодня, де Він, «принісши лиш одну за гріхи жертву, возсів назавжди по правиці Бога» (Євр. 10:12) – так само, як ті непорочні ягнята чоловічої статі, загорнуті в пелени та принесені до Єрусалиму для жертвоприношення з Мігдаль-Едера у Вифлеємі.

Ісус прийшов не скасувати закон, але виконати його (Мт. 5:17), і ми бачимо, як Він тут виконує закон про пасхальне ягня – жертвне ягня, народжене у Вифлеємі, і взяв на себе гріхи Божого народу, померши замість нього в Єрусалимі.

Завдяки крові ягняти, пролитої над одвірками дверей ізраїльтян у Єгипті, Божий гнів проминув їх у милості. А для тих із нас, хто покладає свою віру на Ісуса, Ягнята Божого, Його кров над нашими життями призводить до того, що Божий гнів проходить над нами у милості на вічні часи.

Пастир-цар

Вифлеєм, можливо, найбільш відомий у Святому Письмі як місто Давида – дивовижного хлопчика-пастуха, який переміг велетня і згодом став царем. Писання пророкувало, що з роду Давида прийде син, чия домівка і царство будуть засновані навіки: «А як сповняться твої дні й ти спочинеш з твоїми батьками, я поставлю по тобі твоє потомство, що вийде з твого лона, й утворюю його царство. Він збудує дім імені моему, і я скріплю його царський престіл навіки. Я буду його батьком, а він буде мені сином; коли ж він провиниться, я покараю його людською різкою й людськими карами: милости ж моєї від нього не відніму, як я відняв її від Саула, якого я відкинув перед тобою. Твій дім і твоє царство передо мною повіки існуватиме, і престол твій закріпиться повіки» (2 Сам. 7:12-16).

Цим сином був Ісус. Святе Письмо описує Його як «великого пастиря овець» (Євр. 13:20), який переміг гігантів смерті, гріха та ганьби, посівши своє місце істинного Царя Божого народу.

Саме цьому Царю Бог дав «престол отця Його Давида, щоб царювати навіки» (Лк. 1:31-33). Вже зараз Він править і царює у Свого Батька в образі Агнця. Перед Ним усі, хто перебуває навколо трону, падають у поклони.

Свідцтво про реєстрацію
КВ 4266

головний редактор:
о. Богдан ЛУКОВСЬКИЙ,
літературний редактор
Святослав СМУК,
більше редактор і технічний редактор
Вячеслав ЧИЖЕВСЬКИЙ.

Відгуки та пропозиції надсилайте
на адресу:
площа св. Юра, 5, м. Львів,
Україна, 79000,
e-mail: meta.ugcc@gmail.com
http://www.meta-ugcc-lviv.com

Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати матеріали. За достовірність фактів відповідає автор.
Рекламні оголошення приймаються вичитаними і відредагованими рекламодавцем.
Матеріали не рецензуються і не повертаються. Редакція може не поділяти думку автора.
Друк: ПрАТ «Видавничий Дім «Високий Замок»
Тираж: 5000 примірників, Замовл. № _____

Вітаємо

ювілярів!

Редакція «Мети» широ вітає усіх священнослужителів Львівської архієпархії, хто у січні святкує свої іменини та уродини, а також, хто у січні отримав ієрейські і дияконські свячення. Міцного здоров'я і щедрого усім Божого благословення, наснаги і ревності у праці в Господньому винограднику!

Хліб життя

До того дня, коли ми разом із тими, хто сидить навколо престолу, будемо прославляти і насолоджуватися цим Агнцем Божим і Царем-пастухом у нашому вічному домі, Він обіцяє забезпечувати нас усім необхідним, як хлібом насущним, день за днем. Вифлеєм означає «дім хліба», і з цього дому прийшов Той, Хто явив Себе як Хліб життя: «Ісус же їм: «Я – хліб життя. Хто приходить до Мене – не голодуватиме; хто в Мене вірує – не матиме спраги ніколи» (Ів. 6:35).

У це Різдво і щодня ми відчуватимемо спокусу шукати задоволення в тимчасових насолодах і тлінному майні цього світу, але в результаті знову будемо очікувати задоволення наших глибоких потреб – у непохитній любові, постійному мирі, неминучій радості, непорушній надії, незмінному сподіванні, що рясніє благодаттю і славою, яка перевершує нашу власну.

Ісус запрошує нас натомість покласти наші серця і надії на Нього – Хліб життя, народжений у «домі хліба», що зійшов з небес і дає життя світові, бо ті, хто приходять до Нього, ніколи не голодуватимуть і ніколи не загинуть (Ів. 6:33-35). Це добра звістка і велика радість. У «домі хліба», у місті Давида, народився Спаситель. І Він є Христос Господь (Лк. 2:10-11).

Не пропустіть Його

Найемоційніший момент моєї поїздки у Вифлеємі, коли я спостерігала за хлопчиком, який ніс своє ягня прямо за міською брамою. Його не помітив галасливий натовп, як часто Ісус був тоді і залишається сьогодні в хаосі нашого життя та різдвяної метушні.

Та навіть коли метушливі, зосереджені на собі, захоплені світом люди поспішають повз Агнця Божого, що народився у Вифлеємі заради нас, ми згадуємо ангелів, які співали, пастухів, що прийшли, і волхвів, які схилили коліна перед Агнцем Божим, Царем життя. Коли ми зберігаємо все це в наших серцях (Лк. 2:19), наші душі звеличують Господа, а дух радіє (Лк. 1:46-49). Від маленького містечка Вифлеєма до будь-якого місця, де ми опинимося цього Різдва, Він зробив для нас великі справи.

Переклад Наталії ПАВЛИШИН, «ДивенСвіт»

